Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آوازتاجيك

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ӯзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ КЕНГАШИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

1 октябри соли 2003. Чоршанбе № 75 (12918)
Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 19.00 имзо гардид.

Ба омӯзгорон ва мураббиёни Ӯзбекистон

Омӯзгорон ва мураббиёни азиз!

Қабл аз ҳама иҷозат диҳед, шумо офарандагони некӣ, мардуми фидокорро, ки тамоми умрро ба тарбияи насли наврас бахшидаед, бо иди умумихалқии Рӯзи омӯзгорон ва мураббиён самимона табрику муборакбод намоям.

Дӯстони мӯҳтарам!

Дар тӯли қарнҳо пешаи шумо—омӯзгорон ва мураббиён дар ҷаҳон ва дар ҳаёти ҷомеа пуршарафтарин буд ва ба меҳнати начибонатон ҳамеша баҳои баланд додаанд. Аммо ин ҳама нақш ва хизматҳои бузурги шумо дар роҳи пешрафти ҷамъият пурра мусаввар намекунад. Зеро шумо ба инсон сарвати бебаҳо—донишу хунар медиҳед.

Дониши додаи шумо дар ҳалли мушкилоти зиндагӣ нирӯ ва муттакои инсон аст, роҳи ӯро мисли машъал рӯшан месозад.

Аз ин рӯ ҳама гуна мушкилӣ ва бадбахтие, ки дар олам рух медиҳанд, ба шарофати меҳнати шумо барин ҳазорон ҳазор инсони фидокор бартараф карда мешаванд.

Дар арафаи ҷашни пуршукӯҳ мо бояд бо эҳтироми қадршиносӣ аз омӯзгорону устодон ёд кунем, ки шогирдон бори аввал ба зинаҳои мактаби олӣ ва коллеҷ қадам гузоштаро бо дилу чеҳраи кушод истиқбол мегиранд, бо муҳаббату бурдборӣ ба онҳо сабақ медиҳанд, дар мактабҳои олӣ ба ҷавонон дар баробари асосҳои илмӣ омӯхтан, беҳтарин сифатҳои инсониро медиҳанд.

Мураббиёни азиз, ҳамаи мо аз шумо як умр қарздорем. Зеро шумо ба мо ҳамеша муттакои боварибахш будаед. Ба таври дигар гӯем, ба такмил ва дар ҳаёт мавқеи сазовор пайдо кардани ҳар инсони ба хизмати халқу Ватан камарбаста, саҳм гузоштани шумо ҳеҷ гоҳ аз ёд набарад.

Имрӯз мо ҳама бо орзуи насли ҳамаҷонибаи солиму рушдёфта ва содиқ ба халқу Ватан такопӯ дорем. Чунон кунем, ки фарзандони азизи мо аз ҳеҷ кас кам набошанд. Аз ин рӯ дар ин роҳ мо ҳамчун мурод ман шахсан шумоёнро ҳамкору ҳамфикри худ, нерӯи ҳалкунандаи меҳисобам.

Ҳоло ҳозир барномаи Миллии тайёр кардани кадрҳо мунтазам ба амал татбиқ намуда, дар соҳаи маориф ба комёбиҳои бузург ноил мегардем.

Қабл аз ҳама ин комёбиҳо дар олимпиадаҳои байналхалқии фаннӣ, озмуну мусобиқаҳои варзишии бонуфуз, ки бо иштироки ҷавонони мо ва Ватани мо баланд мешавад.

Барои ин комёбиву пирӯзиҳои бузург мо бояд дар навбати аввал аз шумо—омӯзгорон ва мураббиёни донишманд, ба касби хеш содиқ ва бо диёнати фарзанди миллату халқ сипосгузор бошем.

Бори дигар бо шумо пуршараф ҳамаи шумо табрик намуда, ба ҳар яки шумо саломатӣ, бароятон бахту саодат, сиҳҳатӣ, дар корҳои нақшфатон комёбиҳо орзу менамоям.

Азизонам, бигузор, дар дили шумо нури маърифату некӣ ҳеҷ гоҳ хомӯш нагардад.

Ислом КАРИМОВ,
Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон.

Пазирой дар қароргоҳи Оқсарой

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов 26 сентябр дар қароргоҳи Оқсарой ҷонишини раиси ҳукумати Федератсияи Русия Борис Алёшинро пазируфт.

Дар вохӯрии роҳбарони ду кишвар, ки ҳоло як моҳ пеш дар Самарқанд сурат гирифта буд, бисёр масъалаҳо мавриди муҳокима қарор гирифта буданд, аз ҷумла, дар бораи навсозии таркиби комиссияи байниҳукуматӣ оид ба ҳамкории иқтисодӣ ва такмил додани фаъолияти он мувофиқа ба амал омада буд. Б.Алёшин ба Тошканд барои иштирок намудан дар маҷлиси навбатии комиссия омадааст.

Русия яке аз ҳамкорони асосии иқтисодии Ӯзбекистон мебошад. Дар ин бобат шартномаи байни ширкати миллии холдинги «Ӯзбекнефтегаз» ва ҷамъияти кушоди саҳҳомии русии «Газпром» шаҳодат медиҳанд, ки саноати нефту газ дар соҳаи иқтисод риштаи пешқадам ва стратегӣ ба ҳисоб меравад. Ҳуҷҷатҳое, ки байни онҳо ба имзо расидаанд, ба мӯҳлати дароз пешбинӣ шуда, нафақат содироти захираҳои энергетикӣ, инчунин дарёфт ва азхуд намудани конҳои нав, якҷоя ба амал баровардани корҳои техникӣ, ба мисли нав кардани таҷҳизоти ва соҳаҳоро дар бар мегиранд.

Умуман ҳамкории иқтисодии Ӯзбекистон ва Русия соҳаҳои саноати бофандагию хӯроквори, ҳамчунин соҳаи технологияи мураккабтарин дарбаргирандаи мошинсозию самолётсозиро дар бар мегирад.

Дар вохӯрӣ дар қароргоҳи Оқсарой доир ба масъалаҳои вусъати минбаъдаи муносибатҳои тиҷоратӣ-иқтисодии Ӯзбекистон ва Русия табодули назар ба амал омад.

(ЎзА).

Ба иштирокдорони анҷумани сармоягузории Бонки тараққиёти исломӣ

Иштирокдорони мӯҳтарами анҷуман!

Меҳмонони мӯҳтарам!

Иҷозат диҳед аз ҳама шумо, иштирокдорони Анҷумани сармоягузории Бонки тараққиёти исломиро дар замини зебо ва нотакрори Ӯзбекистон хайрамақдам гуфта, ба ҳамаи шумо эҳтироми худро арз намудан мехоҳам.

Ман аз он хушҳолам, ки аз номи давлатамон ба муносибати ба Бонки тараққиёти исломӣ чун узви баробарҳуқуқ пазируфтани Ӯзбекистон миннатдории амиқи худро баён намоям. Чунин анҷумани бонуфуз бо иштироки намояндагони Бонки тараққиёти исломӣ, ширкатҳои бузурги соҳаи истеҳсолот, тиҷорат, сохтмон, технологияи иттилоотӣ ва бонкҳои калони давлатҳои исломӣ дар шаҳри Тошканд баргузор мегардад, ки ин барои мо аҳамияти муҳим дорад.

Имрӯз дар мамлакати мо барои фаъолияти бомуваффақияти сармоягузорони хориҷӣ шароити хуб ва сохтори умедбахши замонати ҳуқуқӣ ба вуҷуд оварда шудааст, ки ба шарофати он хориҷиён дар ҷараёни ислоҳоти иқтисодӣ фаъолона иштирок карда метавонанд.

Тамоми имконот барои ҳамкорӣ ва иштироки Ӯзбекистон бо Бонки тараққиёти исломӣ ва бо давлатҳое, ки аъзои он ҳастанд, дар мамлакати мо конҳои нафту газ ва барқ, истихроҷи фулузоти ранга ва сангҳои қиматбаҳо, соҳаҳои химия, авиатсия, автомобилсозӣ, кешбофӣ ва мошинсозӣ, дар ҷодаҳои таҳияи ашёи хоми бои кишоварзӣ, хусусан пахтакорӣ вуҷуд дорад. Аз ҷумла, махсус бояд таъкид кард, ки тамоми шароит барои рушди тиҷорати хурд ба вуҷуд оварда шудааст.

Мо ҳамчунин медонем, ки ҳамкорӣ бо шумо аҳамияти махсусро дар ба вуҷуд овардани коммуникатсияҳои байналмилалии трансмиллӣ касб менамояд, ки аз тариқи онҳо ба бандарҳои баҳри Араб ва халиҷи Форс баромадан мумкин аст. Ин аҳамияти бузургро барои мамлакатҳои минтақа молик аст ва дар ҷараёни ҳамгароӣ бо ҷамъияти ҷаҳонӣ, васеъ намудани робитаҳои иқтисодӣ бо давлатҳои ҷаҳон мақоми муҳим дорад.

Мо ба алоқаҳои худ бо Бонки тараққиёти исломӣ ва давлатҳои исломӣ, ки ба ҳайати он дохиланд, хусусан дар таҷдиди ёдгориҳои таърихӣ ва мероси маънавӣ, ки ба тамоми ҷаҳони исломӣ машҳур мебошанд, инчунин равнақи инфрасохтори сайёҳӣ аҳамияти махсус медиҳем.

Боварӣ дорам, ки боздиди шумо аз мамлакати мо, табодули афкор дар анҷуман, ба роҳ гузоштани муносибати ҳаматарафа бо ҳамкорони ӯзбекистонии худ барои мустаҳкам намудани алоқаҳо бо Бонки тараққиёти исломӣ ва давлатҳои аъзои он имконоти навро ба вуҷуд меорад.

Иштирокдорони мӯҳтарами анҷуман!

Изҳори умедворӣ менамоям, ки ин Анҷумани сармоягузории бонуфуз ва тақдими лоиҳаҳои муҳим, ки дар доираи он баргузор мегарданд, мулоқоти тадбиргарон барои таҳияи лоиҳаҳои муштараки нави истиқболнок заминаи хуб фароҳам оварда, гуфтугӯҳо бо иштироки шумо омили муҳими равнақи минбаъдаи дарозмуддат, дар ҳамкории муфиди тарафайни тиҷоратию иқтисодӣ омили муҳим мегарданд.

Комилан мӯътақид ҳастам, ки дар ҷараёни анҷуман шумо дарёдилӣ, самимият ва меҳмондӯстии мардуми Ӯзбекистонро эҳсос намуда, бо таърихи қадима ва мероси ғановатманди маънавии мо, арзишҳои миллӣ ва суннатии мо аз наздик ошно мегардед ва дӯстони наву шарикони ҳамкор пайдо мекунед.

Ба ҳамаи шумо тансиҳҳатӣ, бахту саодат, дар кори анҷуман муваффақият мехоҳам.

Ислом КАРИМОВ,
Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон.

Эҳтироми бунёдкорони некӣ

Дар мамлакати мо ҳар сол 1 октябр чун Рӯзи омӯзгорон ва мураббиён тантанавор ҷашн мегардад. Сабаб дар он аст, ки барои мардуми мо устод натанҳо шахсест, ки ба ҷавонон дониш медиҳад, балки омӯзгорон шахсиятҳои бошараф ва шуҷоатманде мебошанд, ки ба ҷавонон ҳисси муҳаббатро ба Ватан ва хислатҳои неки инсониро бедор мекунанд.

Маҷлиси тантанавие, ки ба ин сана бахшида шуд, 29 сентябр дар қасри «Туркистон»-и пойтахт ба амал омад. Дар ин ҷо муаллимони собиқадор, ки солҳои дароз дар ин соҳа босамар кор кардаанд, муаллимони пешқадам, мураббиён, намояндагони васеи ҷамъият ҷамъ омаданд.

Паёми табрикии Президент Ислом Каримовро ба унвони омӯзгорон ва мураббиён Мушовири давлатии Президент А.Абдувоҳидов қироат кард.

Дар он ки насли имрӯз бо маърифат буда, соҳиби иродаи бузурги нек аст ва ин насл пайрави принсипҳои маънавияти баланд мебошад, ба туфайли истеъдоди худ Ватани моро шӯҳратёр мегардонад, пеш аз ҳама хизмати омӯзгорон бузург аст. Ин натиҷаи меҳнати шарофатманди онҳо аст. Муаллимон корро дар бобати татбиқи Барномаи миллии тарбияи кадрҳо, ки ҷамъияти ҷаҳонӣ чун «модели Ӯзбекистон» қабул намудааст, то ба қалб ва шуури фарзандони мо расондани ғояи миллии истиқлолият иҷро мекунанд, ки ин худ сазовори ҳар гуна таъриф аст.

Ҳамаи ин дар дастовардҳои фарзандони мо дар озмунҳои байналмилалии фаннӣ, мусобиқаҳои бонуфуз ва талошҳои варзишӣ ва ҳамчунин дар роҳи афзудани шӯҳрати Ватани мо зоҳир мегарданд. Аз ин рӯ, дар арафаи ҷашн соҳибони ин касби бошараф—гурӯҳи пешқадами муаллимон бо Фармони Президент ба гирифтани унвонҳои ифтихорӣ, орден ва медалҳо мушарраф гардиданд.

Иди касбии онҳо дар ин қаср бо барномаи консертии калон бо иштироки устодони ҳунар ва иҷрогарони ҷавон ба поён расид.

Назокат УСМОНОВА,
(ЎзА).

(Матолибро бахшида ба Рӯзи омӯзгорон ва мураббиён дар саҳ. 3 хонед).

Гардиши олами сармоя

Чаро он суст шуд?

Созмони Милали Муттаҳид ҳар сол Маърӯзаро дар бораи сармоягузориҳо эълон менамояд. ЮНКТАД чунин оҷонсии СММ мебошад, ки дар ин соҳа хулосаҳои худро чӣ дар саросари ҷаҳон ва чӣ дар миқёси ҳар як давлат эълон мекунад. Соли гузашта дар ҷаҳон сармоягузории умумӣ аз соли пешин кам гаштааст.

Дар паёми худ Дабири кулли ЮНКТАД **Рубенс Рикуперу** таъкид менамояд, ки пас аз соли 2002 сармоягузории бевоситаи хориҷӣ маҳз соли оянда бояд рӯ ба афзоиш ниҳад. Соли гузашта он нисбат ба миқдори фавқулодда зиёди сармоягузории бевоситаи хориҷии соли 2000 ду баробар кам гаштааст—651 млрд.доллари амрикоӣ. Аммо дар Маърӯза алоҳида зикр мегардад, ки сармоягузориҳои хориҷӣ вобаста ба соҳаҳои он аз ҳам фарқ мекунанд. Бо вуҷуди ҳамаи ин дар байни 195 кишвар, ки дар Маърӯза фаро гирифта шудааст, дар 108 мамлакат нисбати соли пешин дохил намудани сармояҳои бевоситаи хориҷӣ коҳиш ёфтааст.

Агар гардиши сармояҳои кишварҳои ҷаҳонро ба забони фоиз ифода намоем, он дар соли 2001-ум 40% кам гардида, соле баъд боз ба 21 % коҳиш ёфтааст. Аз Маърӯза ҳамзамон бармеояд, ки сармояҳои бевоситаи хориҷӣ аз теъдоди бисёри мамлакатҳо зиёд ба берун бароварда шудааст. Ва дар 73 мамлакат (аз байни 151 кишвар) хориҷ намудани сармояҳо кам шудааст.

Дар Иёлоти Муттаҳидаи Амрико сармояҳои бевоситаи хориҷӣ соли 2002 назар ба соле қабл 15 фоиз афзуда, 120 млрд. долларро ташкил намудааст, дар ҳоле ки дар Иттиҳодияи Урупо ва Ҷопон берун рафтани сармоя мувофиқан 13 ва 18 фоиз, яъне 394 ва 31 млрд. доллар ба қайд гирифта шудааст.

Таҳлилгарон иллати чунин поён рафтани сармоягузориро дар он дидаанд, ки дар се даҳсолаи охир ба ин андоза паст шудани тараққиёти иқтисодӣ маҳз ба солҳои 2001-2002 рост омадааст. Ҳамин гуна манзара махсусан дар мамлакатҳои рӯ ба тараққӣ ба назар расидааст. Дар баъзе минтақаҳои ҷаҳон ширкату корхонаҳо фоидаи кам ба даст овардаанд ва дар онҳо таҷдиди назар намудани ҷиҳати молиявӣ рух додааст.

Дар партави торафт ба итмом расидани ҷараёни хусусигардонӣ, аз боварӣ баромадани миқдори муайяни ширкатҳо пас аз гирудорҳои зиёд ва таназзули баъзе ширкатҳои бузург коҳиши умумии сармоягузории ҷаҳон ҳоли табиӣ ба назар мерасад.

Дар байни мамлакатҳое, ки дохил гардидани сармояҳои бевоситаи хориҷӣ хеле назаррас кам шудааст, боз ҳам ИМА дар ҷои аввал аст, ки соли 2002 он ба миқдори 113,9 млрд.доллар «камомад» кардааст. Дар рӯйхати мамлакатҳои бо муваффақият воридкунандаи сармояҳои хориҷӣ кишвари хурди урупоии Люксембург пешсаф мебошад. Соли гузашта он ба миқдори 126 млрд. доллар сармояро ба ҳудуди худ ҷалб карда тавонистааст. Дар ин сутун Ҷумҳурии Мардумии Чин (53 млрд. доллар) ва Фаронса (52) аз сатрҳои дуюму сеюм ҷой гирифтаанд. Ва дар байни сӣ кишваре, ки дар ин ҷадвал чун сармоягирони муваффақ ном бурда мешаванд, аз ҷумҳуриҳои собиқи шӯравӣ ҳеҷ кадоме мақом пайдо карда натавонистаанд.

Дар Маърӯза дар бобати Ӯзбекистон низ маълумоти ҷолиб зикр гаштааст. Дар он ба гузориши Кумитаи давлатии омор (статистика)-и Ӯзбекистон истинод оварда гуфта мешавад, ки соли 2002 ба ҷумҳурӣ ба ҳаҷми 294,9 млрд. сӯм сармояи хориҷӣ ҷалб гаштааст, ки аз ҷумлаи он 221,9 млрд.сӯм (75,3%) вом (кредит)-и хориҷӣ аст ва 73 млрд.сӯм (24,7%) сармояҳои бевоситаи хориҷӣ мебошад. Нисбат ба ним соли аввали соли 2002 дар ҳамин давраи соли ҷорӣ ҳаҷми умумии сармояҳои хориҷӣ ба Ӯзбекистон 27,8 фоиз афзуд, яъне он 148,9 млрд.сӯмро ташкил дод, ки 122,7 млрд. сӯми он вомҳои берунӣ мебошад.

Соли гузашта миқдори зиёди сармоя ва вомҳои хориҷӣ асосан ба соҳаҳои саноати сабук (20,6%), газ (13%), саноати химия ва нафту химия (10,9%) рост омад. Дар шаш моҳи аввали соли равон сармоя ба саноати сабук 3 фоиз нисбат ба соли зикршуда афзудааст. Аммо дар баъзе соҳаҳо, мисли саноати химияву нафту химия, кишоварзӣ, саноати газ он кам гаштааст.

Аз лиҳози ҷуғрофии ҷумҳурӣ соли гузашта вилояти Фарғона бештар аз дигарон соҳиби сармоя ва воми хориҷиён гаштааст: 23,7 фоиз. Аз ин ҷиҳат пойтахти ҷумҳурӣ 18,4%, вилоятҳои Қашқадарё 17,6%, Хоразм 9,9 фоизро ба даст овардаанд.

Бино ба маълумоти якуми июли соли 2003 аз 3381 корхонае, ки бо сармояи хориҷӣ дар Ӯзбекистон ба қайд гирифта шудааст, 2109-тояш фаъолият дорад.

Назар ба ним соли аввали соли гузашта дар моҳҳои январ—июни соли ҷорӣ ҳаҷми умумии маҳсулот, кор ва хизмати сармояҳои бевоситаи хориҷӣ дар ҷумҳурӣ 27,6 фоиз афзуда, ба 654,057 млрд. сӯм расидааст, ки дар маҳсулоти нохолиси дохилӣ (ВВП) саҳми он 18% аст.

Соли 2002 ба иқтисодиёти мамлакат бештар аз дигарон Ҷопон (38,99%) сармоя дохил намудааст: ИМА—23,52%, Олмон—20,14%, Туркия—5,58%, Британияи Кабир—4,60%, Куриёи Ҷанубӣ—2,83%, Шветсария—1,15% ва 3,19 фоизи боқимондаро дигарон ворид кардаанд.

Тоҷибой ИКРОМОВ,
шореҳи «Овози тоҷик».

Дар бораи тадбирҳои минбаъдаи либерализатсияи фаъолияти савдои беруна дар Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Ба мақсади либерализатсияи минбаъдаи фаъолияти савдои беруна, маҳдуд кардани методҳои маъмурии назорати оператсияҳои содиротию воридотӣ ва барои такмил додани механизмҳои идоракунии савдои беруна:

1. Аз 1 октябри соли 2003 ба қайдгирии пешакии қарордодҳои воридотӣ (импортӣ) дар Оҷонсии оид ба робитаҳои иқтисодии берунаи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон бекор карда шавад.

Муқаррар карда шавад, ки ба экспертиза дар Оҷонсии оид ба робитаҳои иқтисодии беруна қарордодҳои зерини воридотӣ шомиланд:

қарордодҳое, ки аз ҳисоби буҷети давлатӣ таъминоти молӣ мешаванд;

аз ҳисоби вомҳое (қарзҳои), ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ё ки таҳти кафолати вай ҷалб карда шудаанд, таъминоти молӣ мешаванд;

аз ҷониби субектҳои хоҷагидорӣ басташуда, ки саҳми давлат дар маблағи асосӣ (сармояи аввалия) зиёда аз 50 фоизанд ва бо маблағҳои асъории худӣ таъмин намебошанд.

2. Аз 1 октябри соли 2003 дар ҳудуди Ҷумҳурияти Ӯзбекистон системаи мониторинги қарордодҳои воридотии гумрукҳо ҷорӣ карда шавад, ки маҷмӯи тадбирҳои баҳисобгирӣ, нархгузории гумрукии молҳои воридотӣ, ҳамчунин муносибати мутақобилаи органҳои дахлдор ҷиҳати табодули ахборро фаро гирад.

Кумитаи Давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ӯзбекистон органи ваколатдор таъин гардад, то ки ҷорӣ намудани мониторинги гумрукии қарордодҳои воридотиро таъмин намояд.

3. Бобҳои 3 ва 4-и Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон аз 18 феврали соли 1998 «Дар бораи тадбирҳои иловагӣ оид ба танзими оператсияҳои воридотӣ» аз эътибор соқит дониста шавад.

4. Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистонро лозим аст, ки дар мӯҳлати як ҳафта ҷиҳати иҷрои Фармони мазкур қарори дахлдор қабул намояд.

5. Назорати иҷрои Фармони мазкур ба зиммаи Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ӯ.Султонов гузошта шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон
И.КАРИМОВ.

ш.Тошканд, 26 сентябри соли 2003.

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Дар бораи либерализатсияи шароитҳои гузарондани мӯҳлати ҷазои шахсоне, ки бо ҳукми суд бори аввал аз озодӣ маҳрум шудаанд

Ба мақсади такмили ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ, либерализатсияи шароитҳои гузарондани мӯҳлати ҷазои шахсони аз озодӣ бори аввал маҳрумшуда, такмил додани васоити корҳои тарбиявӣ бо онҳо, тавсиаи иштироки ҷамоатчигӣ ва шаҳрвандон ба он, тибқи принсипҳои инсонпарварӣ, дар асоси банди 20-и моддаи 93 Конститутсияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон,

қарор мекунам:

1. То 1 феврали соли 2004 ҷиҳати минбаъда гузарондани мӯҳлати ҷазо онҳоеро, ки бори аввал аз озодӣ, барои ҷиноятҳои нисбатан сабук маҳкум шудаанд—аз колонияҳои режими умумӣ ба колонияҳои—поселения гузаронда шаванд;

барои ҷиноятҳои махсусан вазнин маҳкумшудагон—аз колонияҳои режимаш сахти гузарондани мӯҳлати ҷазо ба колонияҳои режими умумии гузарондани мӯҳлати ҷазо гузаронда шаванд.

2. Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурияти Ӯзбекистонро (З. Алматов) лозим аст, ки дар мӯҳлати ду моҳ маҷмӯи тадбирҳои зарурию якҷоя бо Прокуратураи генералӣ (Р.Қодиров) тартиби дар амал ҷорӣ намудани банди 1 Фармони мазкурро кор карда бароянд.

3. Ба Прокуратураи генералӣ (Р.Қодиров) якҷоя бо Вазорати корҳои дохилӣ (З.Алматов) ва Вазорати адлияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон (А.Полвонзода) супурда шавад, ки дар мӯҳлати як моҳ пешниҳодоти худро дар бораи дохил намудани тағйирот ва иловаҳо дар қонунгузорӣ, ки таъини ҷазоро дар шакли маҳрум кардани озодӣ, инчунин шароит ва тартиби гузарондани мӯҳлати ҷазоро муайян менамоянд, таҳия намоянд ва онро пешниҳод намоянд.

4. Назорати иҷрои Фармони мазкур ба зиммаи Мушовири Давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон А. Азизов гузошта шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон
И.КАРИМОВ.

ш.Тошканд,
26 сентябри соли 2003.

Шарҳ

ба Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи либерализатсияи шароитҳои гузарондани мӯҳлати ҷазои шахсоне, ки бо ҳукми суд бори аввал аз озодӣ маҳрум шудаанд»

Мувофиқи моддаи 50-и Қонуни ҷиноии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон шахсоне, қасдан бори аввал ҷинояти сабук ва ҷиноятҳои сахт содир намуда мӯҳлати ҷазоро дар колонияҳои умумӣ мегузаронанд ва шахсоне, ки ҷиноятҳои сахтро қасдан содир кардаанду дар колонияҳои режимаш сахт баробари қаблан судшудагон мегузаронанд.

Нигоҳ доштани шахсони бори аввал аз озодӣ маҳрумгардида дар шароитҳои аз ҳад сахти изолятсия якҷо бо қаблан маҳкумшудагон одатан ба ҷараёни тарбия намудан ва аз нав тарбияи кардани онҳо таъсири манфӣ мерасонад.

Ҳамин тавр, аз ҷумла, онҳое, ки бори аввал аз озодӣ маҳрум шудаанд, одатан дорои муносибатҳои бештари мустаҳками оилавӣ ва дигар алоқаҳои иҷтимоии фоиданок мебошанд, ки ин метавонад ба ҷараёни аз нав тарбия намудани онҳо дар ҷойҳои гузарондани мӯҳлати ҷазо таъсири мусбат расонад. Лекин мӯҳлати ҷазоро дар колонияҳои режимаш сахт гузаронда, мувофиқи қонунгузории дар амалбуда, онҳо назар ба шахсоне, ки дар колонияҳои режими умумӣ маҳкуманд, ба теъдоди ками алоқаҳо (дидорбинӣ, посилка, дастовез гирифтан, гуфтугӯи телефонӣ) бо хешовандон ва наздикони худ ҳаққу ҳуқуқ доранд.

Ба ғайр аз ин, ба мӯҳлати дуру дароз будани бори аввал маҳкумшудагон дар байни онҳое, ки на як бору ду бор маҳкум шуда, дар ҷойҳои гузарондани мӯҳлати ҷазо мебошанд, ба он меоварад, ки ҷаҳонбинии зидди иҷтимоӣ дар онҳо ба амал омада, тавсиа ёбад.

Ҳаминро ба назар гирифта Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон қобили қабул ва мувофиқи мақсад медонад, ки дар ҷараёни марҳалаи навбатии ислоҳоти суду ҳуқуқ ва либерализатсияи қонунгузории ҷиноӣ гузарондани минбаъдаи мӯҳлати ҷазои аз озодӣ маҳрумшудаҳоро, ки бори аввал барои ҷиноятҳои дараҷааш пасттари вазнин маҳкум шудаанд, дар колонияҳои-поселения, барои ҷиноятҳои сахт ва махсусан сахт—дар колонияҳои режими умумӣ нигоҳ доша шаванд.

(Давомаш дар саҳ.2)

Анҷумани Бонки тараққиёти исломӣ

29 сентябр дар Бизнес-маркази байналмилалии пойтахт Анҷумани сармоягузории Бонки тараққиёти исломӣ (БТИ) ба кори худ шурӯъ кард.

Дар аввали моҳи ҷорӣ дар маҷлиси навбатии солонаи БТИ Ӯзбекистон ба сифати узви баробарҳуқуқи он пазируфта шуда буд.

Бонки тараққиёти исломӣ муассисаи молиявӣ буда, ба тараққиёти байналмилалӣ мусоидат мекунад. БТИ 18 декабри соли 1973 дар ҷамъомади вазирони молияи мамлакатҳои аъзои созмони Конфронси исломӣ таъсис ёфта буд. Мақсади асосии БТИ ҳамкорӣ дар ҷиҳати тараққиёти иқтисодӣ ва иҷтимоии мамлакатҳои исломии ҷаҳон аст. Қароргоҳи созмон дар шаҳри Ҷиддаи Шоҳигарии Арабистони Саъудӣ ҷойгир аст.

Дар маҷлиси дурӯзаи Анҷумани сармоягузорӣ намояндагони доираҳои корчаллони беш аз сад мамлакат иштирок доранд.

Анҷуманро муовини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, раиси Оҷонсии алоқаҳои иқтисодии берунӣ Э.Ғаниев кушод.

Паёми табрикии Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистонро ба иштирокдорони Анҷумани сармоягузории Бонки тараққиёти исломӣ Мушовири давлатии Президент С.Раҳимов қироат намуд.

Президенти БТИ Аҳмад Муҳаммад Алӣ дар анҷуман баромад карда, омодагии баланди Ӯзбекистонро ба ҷамъомади мазкур таъкид намуд. Ӯ ба Президент Ислом Каримов ва ба тамоми мардуми Ӯзбекистон барои меҳмоннавозӣ ва пазироии хуш миннатдории худро изҳор кард. Таъкид гардид, ки роҳбарияти БТИ бо таваҷҷӯҳи зиёд ба тамоми бозсозиҳое, ки дар соҳаи иқтисодиёти мамлакати мо ба вуқӯъ мепайванданд, эътибор медиҳанд.

Муовини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, вазири иқтисодиёт Р.Азимов дар бобати тараққиёти иқтисодии мамлакати мо , ислоҳоте, ки дар соҳаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ татбиқ мегарданд, самтҳои асосии ҷалб намудани сармояҳои хориҷӣ ба иқтисодиёти мамлакати мо, дар хусуси ҷараёни хусусигардонӣ ва дурнамои инкишофи тадбиргарии хусусӣ нақл кард.

Дар нимаи дуюми рӯз иштирокдорон ба гурӯҳҳо тақсим шуда, мулоқотҳо баргузор карданд.

Ҳангоми гуфтугӯҳо дар бобати истихроҷ ва азнавкоркарди захираҳои фоиданок, инкишофи соҳаи нафту гази Ӯзбекистон, тақдими лоиҳаҳои сармоягузорӣ дар соҳаҳои мазкур ба амал омада, муҳокимаи онҳо низ сурат гирифт. Ҷиҳатҳои ҳуқуқии ҷалб намудани сармояҳои хориҷӣ бо мақсади аз лиҳози молиявӣ таъмин намудани ин лоиҳаҳо баррасӣ гардиданд.

Ҳангоми сӯҳбатҳои гирди «мизи мудаввар», ки ба истеҳсоли маҳсулоти мавриди ниёзи мардум дар асоси ашёи хоми маҳаллӣ бахшида шуд, масъалаҳои инкишоф ва такомули истеҳсолот аз рӯи коркарди амиқи ашёи хоми кишоварзӣ, инкишофи саноати шоҳибофӣ, кешбофӣ ва сабук муҳокима гардиданд.

Гуфтугузорҳо дар бобати инкишофи инфрасохтори сайёҳӣ, нақлиёт ва телекоммуниктсияҳо ҳамчунин асоси мавзӯи мубоҳиса қарор гирифтанд. Омилҳои инкишофи сайёҳӣ дар шаҳрҳои қадимаи Роҳи бузурги абрешим, мисли Самарқанд, Бухоро ва Хева, шабакаҳои нақлиётӣ ва телекоммуникатсионӣ, бешубҳа, мавриди таваҷҷӯҳи иштирокдорони анҷумани БТИ қарор гирифтанд.

Дар мулоқотҳо бахшида ба ислоҳоти иқтисодӣ ва ҷараёни хусусисозӣ, муҳокимаи ҳамаҷонибаи масъалаҳои иштироки сармояи хориҷӣ дар хусусигардонии саноати сабук, соҳаҳои маъдани кӯҳӣ, нафту газ, индустрияи мошинсозӣ ва бонки Ӯзбекистон ба амал омаданд.

Нодирбек ЎЛҶАБОЕВ,
Саидмурод РАҲИМОВ,
хабарнигорони ЎзА.

Ҳамкориҳои пурсамар

Истиқлоли миллӣ ва саноати маҳаллӣ

Дувоздаҳ соле, ки сипарӣ гашт, ба ҳама аён сохт, ки сохтори ҷомеа куллан дигар шудааст. Муносибат, ғоя ва тафаккури одамон ҳам мисли пешина намебошад.

Агар 12 сол пеш гап аз корхонаи хусусӣ, шахси корчаллон равад, мардум ба чашми нафрат менигаристанд. Акнун чӣ? Акнун ба одамони тадбиркор, корчаллонҳои калон ҳавас мекунанд.

Корхонае, ки маҳсулоти хуб мебарорад, ба зудӣ ба чашми мардум намоён, аз тарафи давлат дастгирӣ ва тақдир мегардад. Чунки сиёсат ҳамин тавр шудааст. Дар Ӯзбекистони соҳибистиқлол ислоҳотгари асосӣ худи давлат аст. Вагарна, бидуни ислоҳот пеш бурдани ягон соҳаи хоҷагии халқ номумкин шудааст.

Дар замони шӯравӣ барои дигар кардани таҷҳизоту дастгоҳҳои ягон корхонаи саноатӣ аз чандин зинаҳои раҳбарият рухсатномаву мувофиқатномаҳо, амри «болои боло» шарт буд. Имрӯз мувофиқи нақшаи стратегии иқтисодии ҳукуматӣ корхонаҳо, ҳатто заводҳои калони давлатӣ ҳам ба сохтори идоракунии саҳҳомӣ мегузаранд, хусусӣ мешаванд. Даҳҳо корхонаҳои хурду калонро мисол овардан мумкин, ки аз чунин ислоҳот моҳирона истифода намуда, вазъи молии корхона, маоши коргарони худро хеле беҳтар кардаанд. Аз ин роҳ ба давлат ҳам фоидаи калон расида истодааст. Зеро, ҳар қадаре, ки корхона бештар маҳсулот бароварда фурӯшад, ҳамон қадар бештар ба давлат андоз месупорад, маблағ аз тариқи бонк гардиш карда, хазинаро пур мекунад, додани маошу нафақапулиҳо имконпазир мегардад.

Аммо, корхонаҳое ҳам ҳастанд, ки ба ҷалб намудани сармояҳои хориҷӣ ё шавқ надоранд, ё кӯшиши фаъолона намекунанд. Аз дастгоҳу технологияи пешина кор мегирад. Ба ҳамин сабаб маҳсулоти бисёр истеҳсол кунанд ҳам, он бозоргир намешаваду дар анборҳои корхона «бори мурда» шуда мемонад. Худи корхона рӯ ба муфлисӣ меоварад.

Чанде пештар шунида будам, ки фабрикаи «Юлдуз»-и Вазорати саноати сабуки Ӯзбекистон, ки як вақтҳо бо маҳсулоташ машҳур буд, ҳатто барои пардохти маоши коргарон ва нафақаи занони бо тифли то ду солаашон хонанишин будаи худ пул дода наметавонад. Роҳи ҳамин корхонаи як замон шӯҳрат доштаро пеш гирифтам. Он саҳҳомӣ шудааст. 25 фоизи саҳмия (аксия) дар ихтиёри сармоядорони хориҷӣ, бисту панҷ фоизаш дар дасти Вазорати саноати сабук, 25 фоизи саҳмия дар ихтиёри коргарони инженер-техникии корхона будааст. Аз сарҳисобчии (сарбухгалтер) ба қарибӣ ба ин вазифа таъиншуда (Хазиев Ф.Ф.) фаҳмидам, ки анборҳои фабрика аз маҳсулот пуранд. Байни саҳҳомон машварат мерафтааст, ки нархи маҳсулоти худро ба 30 фоиз арзон карда ба фурӯш бароранд.

Вақте, ки аз сармуҳосиб сабаби ба чунин вазъ—ҷоҳи қарзҳо ва муфлисӣ афтода мондани корхонаи азимро пурсидам, ӯ ба сахтӣ забон хоида маслиҳат дод, ки ба директор бояд вохӯрам. Ёфтани директор дар давоми ду ҳафта муяссар нашуд. Ҳаминаш аниқ шуд, ки фабрика ба иқтидори ниҳоят ночизе кор мекунад.Сабаби аз моҳи май то ҳозир дода натавонистани нафақаи занони бо тифли навзодашон хонанишин буда (шумораи онҳоро дар ҳудуди 300 кас гуфтанд) аз набудани даромад, аз бекористии корхона будааст.

Истиқлол ба ривоҷу равнақи корхонаҳои саноатӣ имкониятҳои ниҳоят калон фароҳам овард. Мо инро дар мисоли бисёр корхонаҳои саноатӣ дида метавонем. Ҳамагӣ чанд рӯз пештар дар матбуот оид ба заводи «Реле ва автоматика», корхонаи саҳҳомии ассоциатсияи «Узэлтехсаноат» хабаре дарҷ шуд, ки вай бо корхонаи саноатии «АВС ИМПЭКС»-и Ярославл (Россия) шартномаи ҳамкорӣ бастааст. Мувофиқи он инвестор, яъне сармоягузори русӣ ба маблағи 300 ҳазор доллари амрикоӣ пакети аксияҳои корхонаро ба даст оварда, бар зимми он, ӯҳдадор шудааст, ки дар давоми ду сол ба ин корхона ба маблағи 1 миллион доллар таҷҳизоти нави технологӣ хоҳад овард. Барои азхуд кардан ва истифодабарии технологияи нав ба ҳамкорони ӯзбекистониаш кӯмак менамояд.

Ба туфайли ин қарордод дар ин корхона истеҳсоли маҳсулоти электротехникӣ аз қабили: дарзмол, чойнакҳои электрикӣ, аппаратҳои телефон ва ғайра ба роҳ монда мешавад. Дар як боби қарордод омадааст, ки корхонаи мазкури Тошканд дар Ярославл хонаи савдо мекушояд. Яъне, ҳанӯз маҳсулот набаромада, харидораш дар берун аз ҳудуди кишвар маълум, омадани асъор ҳам аниқ. Чунки технологияи нав ба ин кафолат медиҳад.

Ин ҷо суоле табиӣ ба миён меояд, ки чаро на ҳама корхонаҳои саноатӣ диққати сармоягузорони хориҷиро ба худ ҷалб менамояд? Албатта, пеш аз даст ба ҳамкорӣ задан, маблағ гузоштан ба ягон корхона, соҳибмаблағ онро хуб месанҷад, ташхис мекунад. Агар баъди маблағгузорӣ дар муддати муайян аз он фоида дида натавонад, ҳеҷ гоҳ даст ба ҳамкорӣ дароз нахоҳад кард.

—Магар костюми хушсохти зебо, бо нархи на он қадар баланд, дар ҳама ҷо харидор нахоҳад дошт? Костюм ба ҳама даркор, онро ҳама мепӯшанд ва мехаранд. Он аз дарзмолу чойнакҳои электрикӣ ҳам даркоритар. Гап дар сари сифат, нарх, арзиши он мебошад. Фабрикаи «Юлдуз» бо ҳамон технологияи солҳои пешина кор мекунад, дар он кори дастӣ бисёр, пас, арзиши аслии маҳсулот баланд, сифати он паст аст. Шояд, бар зимми ин, савияи буррандаю дӯзандаҳои он ҳам ҷавобгӯи замон набошад?

Аммо, корхонаи саноатии «Реле ва автоматика»-и Тошканд бошад, то он шартномае, ки бо Русия баст, маҳсулоти хуб мебаровард ва он писанди мизоҷонаш буд. Маҳсулоти корхонаи мазкур дар комбинати маъданҳои кӯҳии Навоӣ, Заводи тракторбарории Тошканд, ГРЭСҳои Ангрену Тошканд, комплекси газу кимёи Шӯртан, «Узмонтажстрой» ва ғайра бо камоли майл пазируфта, истифода мешуданд ва мешаванд. Инак, корхонаи саноатии мазкури Тошканд барои ин, ки арзиши аслии маҳсулоташ поин фарояд (яъне,нархи молаш арзону харидораш зиёд шавад), аҳд намудааст, ки маводи маҳаллиро ба сифати ашёи хом истифода барад. Ва ин кор, ба арзону фаровон шудани маҳсулот, инкишофи саноати маҳаллӣ мусоидат карда ба боз ҳам зиёд шудани ҷои кор, фаровон шудани рӯзгор мусоидат хоҳад кард. Зеро талаб ва мақсади истиқлоли миллӣ чунин аст.

М.ОТАХОНЗОДА,
шореҳи «Овози тоҷик».

Робитаҳои парлумонӣ таҳким меёбанд

Ҳайати вакилони Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, ки бинобар даъвати роҳбарияти парлумони Олмон дар он кишвар буд, баргашт.

Дар рӯзи аввали сафар депутатҳои Ӯзбекистонро бо роҳбарии раиси кумитаи оид ба алоқаҳои байналхалқӣ ва байнипарлумонӣ Эркин Воҳидов бо ноиб-президенти Ландтаги заминҳои федералии Бавария Р.Рейс вохӯрданд. [illegible]

[illegible]

Аслам АКБАРОВ,
ОИ «Ҷаҳон».
БЕРЛИН.

Фармон ва иҷро

Тӯҳфаи бинокорон

Маълум, ки соли равон фармони Президенти мамлакат оиди таъсиси «Бунёди инкишофи варзиши бачагон» дарҷ гардида буд. Холо дар вилояти оиди пиёда намудани ин як қатор корҳо ба самон расонида шуд.

Чанде пеш сардори ГЭС-и Тӯпаланг Абдуллоҳ Сангинов бо ташаббуси хеш дар хоҷагии ҷамоавии ба номи Охунбобоев маҷмӯи варзишӣ сохта ба истифода дод. [illegible]

—Абдуғаниака, шумо ро чӣ водор кард, ки ба ин кори хайр даст задед?

—Барои ояндаи давлатамон пеш аз ҳама авлоди солим даркор аст. Аз ин хотир Президенти кишварамон як қатор қарорҳои муҳим баровард. Фармони Президент бахшида ба ривоҷу рав- [illegible] Дарсҳо бемазмун мегузаштанд.

Пас аз дарҷи ин фармон ман аҳд кардам, ки дар шафати ягон мактаб стадион, майдони баскетбол, теннисбозӣ созам. Бо роҳбарони ноҳия дар ин бобат маслиҳат [illegible]

—Абдуғаниака, ба шумо ва дар шахсияти шумо ба ҳамаи коргарони ГЭС-и Тӯпаланг муваффақиятҳо орзу мекунем!

Нуралии РАҶАБ,
паёмнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Сурхондарё.

Дар саҳро—«Магнум»-ҳо

Агрофирмаи тадқиқоти илмӣ-истеҳсолии «Ғаллаорол», ки марбути Институти тадқиқоти илмии ғаллапарварии Ӯзбекистон мебошад, ба 16 ҳазор гектар замини лалмӣ кишт менамояд. Имрӯзҳо замин барои кишти ғалладона омода карда мешавад. Ба ҳамин мақсад, ба ғайр аз 8 трактори «К-700»-и агрофирма ба ин ҷо боз 18 трактори «Магнум» ба сифати кӯмак аз дигар ноҳияҳо оварда шуд.

Ҳосили заминҳои агрофирма ҳар сол зиёд мешавад. Соли ҷорӣ кишт дар асоси тавсия ва тадқиқотҳои илмӣ дар заминҳои лалмӣ гузаронда шуданд. Дар баъзе майдонҳо соли равон ҳосил аз ҳар як гектар 15-18 сентнериро ташкил намуд. Яке аз сабабҳои комёбӣ, ин дар вақташ гузарондани тадбирҳои агротехникӣ мебошад. Дар моҳҳои сентябр-октябр гузарондани кишти тирамоҳӣ ҳатман самараи хуб медиҳад. Вале хоҷагиҳо бо қувваи худ аз ӯҳдаи ин кор баромада наметавонанд. Ба ҳамин муносибат ҳокимияти вилоят қарор намуд, ки тракторҳои дар ноҳияҳои пахтакор бекористодаро барои кишти заминҳои лалмӣ фиристад.

Соли ҷорӣ дар вилоят 195 ҳазор гектар замин барои кишти тирамоҳӣ ба нақша гирифта шудааст, ки назар ба порсола 32 ҳазор гектар зиёд аст. Кишт бо суръат идома дорад. Дар ноҳияҳои Ғаллаорол, Бахмал, Фориш аз техникаи маҳаллӣ ва зиёда аз 40 трактори «Магнум»-и ба кӯмакомада самаранок истифода менамоянд.

(ЎзА).

Дар хоҷагии ширкатии ба номи Турсунбой Ёрназарови ноҳияи Чинози вилояти Тошканд ба ғунучини пахта дастҷамъона шурӯъ намуданд. Дар ин ҷо барои сари вақт ва беталаф ғундоштани ҳосил аз тамоми имкониятҳо пурсамар истифода мебаранд. Пахтакорон ният доранд, ки 800 тонна «тиллои сафед»-и имсоларо дар бист рӯзи кор ҷамъоварӣ намоянд.

Дар сурат: духтарони пахтачин **Ҳулкар Ҳамрокулова**, **Дилором Зокирова** ва **Нодира Мирзокулова**ро мебинед.
Суратгир: Р.АКБАРАЛИЕВ.

Шарҳ
ба Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи либерализатсияи шароитҳои гузарондани мӯҳлати ҷазои шахсоне, ки бо ҳукми суд бори аввал аз озодӣ маҳрум шудаанд»

(Аввалаш дар саҳ.1)

Ба ҳамин муносибат сардори давлат ба Прокуратураи генералӣ супориш дод, ки якҷоя бо Вазорати корҳои дохилӣ ва Вазорати адлияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар мӯҳлати як моҳ лоиҳаи қонунро дар ин бобат таҳия намуда, ҷиҳати дида баромадан пешниҳод намоянд.

Дар як вақт бо назардошти ҳуқуқи конститутсионии кам ва ё дигар навъи мулоим кардани ҷазои аз тарафи судҳо таъиншудаи ҷиноят содир кардагонро ба инобат гирифта, Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон қарор намуд, ки шахсони бори аввал ҷиноят содирнамудаи мӯҳлати ҷазоро якҷоя бо содиркардагони ҷинояти нисбатан сабук, ки ин мӯҳлатро дар колонияҳои режими умумӣ мегузаронанд, минбаъд онҳоро ба колония-поселенияҳо гузаронанд, барои онҳое, ки ҷиноятҳои махсусан сахт содир намуда, мӯҳлати ҷазоро дар колонияҳои режимаш сахт мегузаронанд, ба колонияҳои иҷрои ҷазои режими умумӣ гузаронда шаванд.

Ҳамин тариқ, шахсоне, ки бори аввал аз озодӣ барои ҷиноятҳои нисбатан сабук маҳрум шудаанд, мӯҳлати ҷазоро дар амал аз оила ҷудо нашуда мегузаронанд, бо ҳамин, имкон пайдо мекунанд, ки оилаи худро аз ҷиҳати моддӣ таъмин намуда, дар тарбияи фарзандон низ иштирок намоянд. Ҳамчунин имконияти иштироки ташкилотҳои ҷамоатӣ ва шаҳрвандон дар корҳои тарбиявӣ бо шахсоне, ки бори аввал ҷиноятҳои сахттарин содир намудаанд, тавсеа меёбад.

Гузарондани шахсони дар боло зикрёфта то 1 феврали соли 2004 аз рӯи тартибе, ки таҳияи он ба Вазорати корҳои дохилӣ якҷоя бо Прокуратураи генералии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон супурда шудааст, ба амал бароварда мешавад.

Маҷлиси байниҳукуматии комиссияи якҷоя

26 сентябр дар Бизнес-маркази байналхалқии пойтахт комиссияи якҷояи навбатии оид ба ҳамкории иқтисодии байни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ва Федератсияи Русия ба кори худ сар кард.

Мухбири ЎзА Саидмурод РАҲИМОВ. Маҷлисе, ки ду рӯз давом кард, аз тарафи ҳамраиси якҷояи комиссия—Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ў.Султонов ва ҷонишини раиси ҳукумати Федератсияи Русия Б. Алёшин ифтитоҳ гардид.

Дар кори гузаронидани ташхиси доираи ҳамкории иқтисодӣ, аз байн бурдани проблемаҳои мавҷуда, муайян намудани нақшаҳои корӣи минбаъда аҳамияти фаъолияти комиссияи байниҳукуматӣ хеле калон аст. Дар асной ташрифи Президенти Русия Владимир Путин ба мамлакати мо, баҳори соли ҷорӣ, ҳангоми гуфтушунид бо сарвари мамлакати мо Ислом Каримов масъалаи батамом беҳтар намудани фаъолияти комиссияи якҷоя муҳокима шуда буд.

Русия ҳамкори асосии Ӯзбекистон аст. Қариб нисфи тиҷорати Ӯзбекистон бо мамлакатҳои ИДМ-ро Русия ташкил медиҳад. Соли гузашта ҳаҷми умумии тиҷорати байни ду мамлакат 913 миллион доллари ИМА-ро ташкил намуд. Мутаассифона ин нишондиҳанда дар сатҳи имкониятҳои ду мамлакат намебошанд. Соли 2001 ҳаҷми савдои дутарафа зиёда аз 1 миллиарду 100 миллион доллари ИМА буд. Дар маҷлис ҳамаи ин проблемаҳо ва роҳҳои ҳалли он мавриди муҳокима қарор ёфтанд.

Аз ҷумла , қайд гардид, ки ҳукумати Русия аз корхонаҳои бофандагие, ки аз Ӯзбекистон нахи пахта мегирад, андози НДС меситонад. Дар натиҷа корхонаҳои саноати сабуки Русия маҳсулотро ба нархи 20 фоиз қиматтар ба даст медароранд, ки ба соҳаи бофандагии Русия таъсири манфӣ ворид мекунад. Дар маҷлис ҳамчунин ин масъала ҳамаҷониба муҳокима гардид. Тарафи Русия аз тайёр будани худ дар кори кам кардани андози мазкур хабар дод.

Табодули амвол дар байни Ӯзбекистон ва Русия дар давоми шаш моҳи соли ҷорӣ 493 миллион доллари ИМА-ро ташкил намуд. Ӯзбекистон асосан аз Русия мол мегирад ва он таҷҳизоти механикӣ, металл, электротехника, воситаи нақлия, чӯб ва маҳсулоти аз он ҳосилшуда, дорувор мебошад.

Дар навбати худ мамлакати мо ба бозорҳои Русия воситаи нақлия, навъҳои хидмат, нахи пахта, матоъ, нефт, маҳсулоти зироат ва бисёр дигар чиз пешниҳод менамояд.

Тавре ки мебинем, сохтори содирот ва воридот дар тиҷорати маҳаллӣ ва давлатӣ ба рақобат сабаб намешавад. (ба ҷуз аз автомобилҳо ва бофандагӣ). Баръакс, тиҷорати дутарафа ҳамдигарро пур мекунанд. Ҳамаи ин имкон медиҳад, ки дар оянда ҳам робитаҳои иқтисодӣ дар асоси манфиатҳои ҳар ду тараф идома ва ривоҷу равнақ ёбанд.

Дар Ӯзбекистон 309 корхона бо иштироки сармоягузорони россиягӣ фаъолият менамояд, ки 43-тои онро сармоягузорони рус сад фоиз таъмин менамоянд. Боқимонда корхонаҳои муҷовир (якҷоя) мебошанд. Фаъолияти корхонаҳои мазкур асосан дар соҳаҳои истеҳсоли хӯрокӣ, бофандагӣ, дӯзандагӣ, коркарди чӯб, дорутайёркунӣ, мошинсозӣ, автомобил, хоҷагии қишлоқ ва дигар соҳаҳои зироати ҷумҳурият мебошанд. Дар мамлакати мо қариб 40 фирмаҳои рус намояндагии худро доранд.

Аммо ба ҳамаи ин нигоҳ накарда, барои вусъат бахшидани ҳамкориҳои иқтисодии байни ду мамлакат имкониятҳои зиёд мавҷуданд. Маҳз ҳамин масъала диққату эътибори комиссияи якҷояро дар рӯзи аввали маҷлис ба худ ҷалб кард. Аз ҷумла, дар бораи ташаккули шароитҳои мусоид ба ҳамкории иқтисодӣ, иштироки субектҳои хоҷагидорӣ дар кори барномаи хусусигардонии миллӣ, ташкили корхонаҳои якҷоя, инкишофи корпоратсияҳои истеҳсолӣ, дар бораи координатсияи корҳо ҷиҳати мувофиқи мақсад равона кардани маблағҳои инвесторҳои миллӣ ва хориҷӣ ба соҳаҳои иқтисодиёт, дар бораи ҳамкориҳои маъмурӣ-ҳудудии Ӯзбекистон бо субектҳои Федератсияи Русия маърӯзаҳо шунида шуданд.

Ин воқиаи таърихист. Танҳо бо баъзе мулоҳизаҳо ном ва ҷои таваллуди қаҳрамонро дигар кардем.
МУАЛЛИФ.

Додо ҲОҶИЗОДА

Рӯзгори асрорангези Валӣ

Поезд аз Шарқ ба Ғарб мерафт. Ниҳоят, бешазори Россияро роҳи оҳан бурида, гаҳу гоҳ «нола» карда, бо ҷадал пеш медавад. Ба чашмони чӯкидаи Валӣ Самад гармӣ намедавиду ҳар замон- ҳар замон аз паси оина ба бешазори бесарунӯг чашм давонда, бори аввал аз чашмонаш ашки сӯзон таровида, ба рӯи гандумгуни дар ин чанд моҳи охир заҳиргаштааш метаровид. Во аҷабо, ӯ ба қисмати талхи худ бефарқ буду ҳамеша қисмати талхтари падари бузургворашро ба пеши назар меовард. Тавба,—мегуфт ӯ худ ба худ,—ман бо роҳе меравам, ки падарам чанд сол муқаддам бо ҳамин роҳи наҳс омада, чанд сол бедарак шуда буданд. Касе намедонист, ки зинда аст ё аз олам гузаштааст. Чӣ бадбахтие мебуд, агар падари ӯро дар ягон гӯшаи Сибир ба хок месупурданду қабри ӯро хешу табораш намедонистанд. Ба ивази кадом гуноҳҳояш ӯро ҳамчун шаккоки дини мӯбини Ислом ба Сибир бадарға карда буданд?! Ҳанӯз ба ин савол ҷавоби саҳеҳ ёфта наметавонад! Инак, ӯро низ мисли падараш бо ҳамин роҳ мебаранд. Вале ӯро «душмани шӯро» гӯён ба поезд бо зумъи зӯрӣ шинонданд. Кӣ медонад, дар пешонаи ӯ чӣ навишта бошанд? Гӯё дирӯзакак буд. Ба вай мегуфтанд, ки Самади Насимбой дар бағали деҳаи азизаш—Худёб ба дунё омада, ба камол расид. Баъди болиғ шудан як пора замини зарангро обод карда, ғалла кошт. Бо шарофати меҳнати ҳалолу бобаракааш ҳамчун яке аз сарватмандҳои босаховати деҳа аз даҳони мардум намеафтид. Соли 1897 соли хушксолӣ омаду гуруснагӣ аз гиребони мардум гирифт. Зимистони қаҳратун аз ғояти гуруснагию нодорӣ ва хунукии сард бисёр сокинони деҳа, ки ба ҷои нон пӯстлоқи дарахтонро мехӯрданд, ба ҳар гуна бемориҳои бедаво печида, аз олам гузаштанд. Дар ҳамин гуна соли қаҳтӣ Самади Насимбой ҳар чи ки дошт, ба мардуми бенаво медод. Дар ҳамин гуна рӯзҳои сиёҳи худёбиён ду нафар амлокдори амир, ки ба деҳа омаданд. Самади Насимбой ба он бераҳмии амлокдорони амир тоб наёварда, ҳар дуро зада-зада аз деҳа берун кард. «Золимӣ ба эбаш!»—мегуфт аъзои баданаш аз ғазаб ларзида. Ин хабари «шум» ба гӯши Амир Насрулло расид. Таъҷилӣ хулоса бароварданд. «Ҷои ин гуна гарданшах —Сибир»- гӯён ҳукм бароварданд. Аммо падараш баъди чор сол бо зани босаводи тотораш ба деҳаи Худоёб баргашт. Фарзанддор шуданд. Номи ӯро бо нияти нек Валӣ монданд. Ба воя расонданд. Ба ӯ, ба ҷуз забони тоҷикӣ—забонҳои русию туркӣ ва тоториро ёд медоданд. Бо ҳуруфи арабӣ навиштану хонданро пайваста меомӯзонданд. Баъди хатми мактаби динии деҳа Валиро ба мадрасаи Мири Араби Бухоро бурданд. Ба умеде, ки Валӣ баъди хатми мадраса қозии адолатпеша шавад. Аммо Инқилоби шӯро ҷараёни зиндагии Валиро тағйир дод. Ба сафи «ҷиноятkорон» даромада, бар зидди аскарони шӯро шӯр мебардошт...

xxx

...Валиро ба Сибир не, балки дар яке аз ҳабсхонаҳои шаҳри Омск «меҳмон» карданд. Валӣ Самад баҳори соли 1935-ро низ дар маҳбаси Омск гузаронд. Вай дар тӯли чанд сол дар маҳбасхона дӯстони бешуморе пайдо кард. Хуллас, бо мадади се нафар маҳбуси рус ва бо ёрии паровозчии роҳи оҳан гурехта ба Тошканд омад. Азбаски ба Самарқанд рафтани ӯ хатарнок буданашро медонист, ба хонаи яке аз ҳамсабақони бухороиаш омад. Ҳамсабақ, дӯсти овони ҷавониаш Шодӣ ӯро ба оғӯш кашида, аз ғояти хаяҷон Валиро саволборон мекард.

—Аз замин баромадӣ ё аз осмон фуромадӣ?

—Напурс,—мегуфт Валӣ бо овози паст.—Ин қиссаи дароз.—Ба зинда монданам ҳазору як бор шукр мекунам.

—Бисёр азият кашидагӣ барин ту,—мегуфт Шодиҷӯраааш сару тани ӯро бо меҳр аз назар гузаронда.—Ту бемор барин, ҷӯра. Фардо ба ҳузури табиб меравем. Ту бояд боз қомататро рост кунӣ.

Фардои ҳамон рӯз Валиро ба ҳузури табиб оварданд. Табиб баъди муоина таъин кард: чил рӯз тухм мехӯрӣ. Дар тӯли чил рӯз ҳар рӯз як донагӣ зиёд мешавад. Рӯзи чилум 40 дона мехӯрӣ. Баъди чил рӯз баръакс яктоӣ кам карда то ба як дона мерасонӣ...Хайрият, табиб доно будааст. Дар бадали се моҳ Валӣ мисли пешинаш қувват гирифта, сурати солҳои пеш аз ба мабҳас рафтанаш падид омад. Рӯзҳои аввали ба яке аз деҳаҳои атрофи Душанбе кӯч бастанаш, сокинони деҳа ӯро ҳамчун як мусофири дарбадар хуш қабул карданд. Валӣ дар бадали ду-се моҳ он қадар ба кори деҳқонӣ часпид, ки сокинони деҳа дар ҳайрат афтида, ҳурмат мекарданд. Вале онҳо, сокинони деҳа намедонистанд, ки Валӣ муллобачаи босавод ва забондони бемисл аст. Охир, вай қариб панҷ забонро хуб медонист. Баъди ду-се моҳ ин ҳунари ӯ низ фош шуд. Дар маросимҳои динӣ танҳо вай қироат мекард. Ба мӯйсафедони намозхон аз дини ислом гоҳ-гоҳ хуфиёна сабақ медод. Аммо зиндагии осудаҳолонаи Валӣ Самад дер напоид. Яке аз муллои камсавод, ки ба идораи комиссариати халқии корҳои дохилӣ алоқа дошт, Валӣ Самадро фурӯхт. Ду нафар корманди комиссариат Валӣ Самадро шабона бо зӯрӣ ба шаҳр оварданд. Дар тӯли 18 рӯз дафтари аъмоли ӯро варақ заданд, азобаш доданд, ҷояш ояд, агар ба ягон савол бо тезӣ ҷавоб нагардонад, бераҳмона мезаданд. Баъди 18 рӯз Валӣ Самад ба тақдир тан дод. Ва ниҳоят бо роҳбари комиссариат Александр Фролов дар бораи худ рости гапро гуфт. Баъди бе каму кост ҳикоят кардани ҳаёти волидону худаш як нафаси осуда кашида, ба рӯи Фролов рост нигоҳ кард ва:

—Ҳамааш—ҳамин,—гуфт.

Фролов баъди муддати мадиде, ки дар пешаш чанд варақ коғаз болои ҳам меистод, ба гӯшаи миз тела дода, иқрор шуд, ки «хайрият, росташро гуфтӣ. Дафтари аъмоли падару модар ва худатро медонистам» таъкид кард Фролов.

—Имшаб дар хонаи алоҳида хоб меравӣ, лекин бо як шарт: ҷиноятҳои падарату худатро нағз медонем. Ҷиноятkор беҷазо намемонад. Инро медонӣ. Душманони шӯроҳо ҳанӯз кам нестанд. Аксарият берун аз ҳудуди мамлакати шӯроҳо. Аз рӯи маълумоти мо, ту мадрасахонда. Босавод. Панҷ забонро медонӣ. Лекин ба ҷуз ҳуруфи арабӣ дигар ҳуруфҳоро нағз намедонӣ. Агар ту ба мамлакати шӯроҳо аз сидқи дил хизмат карданӣ бошӣ, ҷиноятҳои падар ва худатро меомӯрзем. Яъне ду роҳ дорӣ: ё аз рӯи ҷиноятҳоятон падару писар ҷазо мегиред, ё ба мустаҳкам кардани сохти нави мамлакати шӯроҳо кӯмак расонда, гуноҳҳоятро мешӯӣ...

Валӣ Самад як шаб миҷҷа назада ба дарёи андешаҳо ғарқ шуд. Ду қувваро—мамлакати мусулмонободу мамлакати нави шӯроҳоро дар тарозӯи ақл баркашид. Ҳарчанд барои ӯ мамлакати мусулмонӣ аз мамлакати шӯроҳо афзал менамуд, аз рӯи эътиқод аз гиребони мусулмонон гирифтан гуноҳи кабира аст, ин гуноҳро ягон бандаи мӯъмин намебахшад...Вале... Ҳаёти пешазинқилобиро низ ӯ медонист.

Амир ҳам мусулмон буду қозӣ ҳам. Заминдори золим ҳам худро мусулмони асилзода вонамуд мекарду мударриси бесаводи ҷоҳил ҳам «ман мусулмон» гӯён мардумфиребӣ мекарданд онҳо , ришва мегирифтанд.

Хуллас, дар миёни мусалмонон бадахлоқу ҷиноятkорон кам набуданд. Ҳанӯз ҳам кам нестанд. Ӯро ба ин идора кӣ фурӯхт? Мусулмон!

Ва ҳикмати «Ислом ба зоти худ надорад айбе, ҳар айб, ки ҳаст дар мусулмонии мост»-ро бори дигар ба хотираш овард. Агар рафту ба мамлакати нави шӯроҳо хизмат кунам ҳам, аз доираи ахлоқи мусалмонӣ намебароям, танҳо аз пои он мусалмонҳое мекашам, ки бар хилофи дини мӯъбин кору зиндагӣ мекунанд.

«Аз ҳабсхона наметарсам,— беихтиёр ба забон омад аз кати чӯбин бархеста.—Пойи ба ном мусалмонони қаттолро буридан савоб аст! Маҳз бо ҳамин сабаб роҳи дуюмро интихоб мекунам...Иншооллоҳ худои яккаю ягона гуноҳҳоямро мебахшад, рафту гуноҳ кунам...»

Фардои ҳамон рӯз, ҳанӯз чашми рӯз накафида,Валӣ посбонро даъват кард:

—Ба комиссар бигӯ, ба ӯ гап дорам.

Субҳ дамид. Валӣ Самаду Александр Фролов рӯ бар рӯ нишастанд.

—Роҳи дуюмро интихоб кардам.

—Аз ҳабсхона тарсидӣ?!—таҳдор лаб ба сухан кушод Александр Фролов.

—Ҳаргиз аз ҳабсхона наметарсам.

—Он вазифае, ки бароям месупоред, агар ба фоидаи халқ бошад, аз иҷро кардани он гардан наметобам. Такрор мекунам: ба манфиати бани башар бошад...

Александр Фролов муддати мадиде ба андеша рафта, аз дил мегузаронд, ки ин гуна мусалмонҳои бафазлу ҷасурро, ки пӯсткаллаи гапро беибо ба забон меоваранд, ками кам дучор омадааст.

Ӯро ба хонаи алоҳидаи тозаи барҳаво кӯчонданд. Гуфтанд, ки шаш моҳ дар курси махсус таълим мегирӣ. Ҳуруфи кириллӣ ва лотиниро низ меомӯзию вазифаатро низ. Донишҳои сиёсию ҳарбӣ, сохти нави мамлакати адолатпарвари шӯроҳоро меомӯзӣ. **Ва пешакӣ як нуктаро таъкид карданиям:** иттиҳоди мамлакати шӯроҳо таҳти роҳбарии ҳизби коммунистӣ забон, эътиқоди ба дин доштаи шаҳрвандеро аз рӯи қонун поймол нахоҳад кард.

(Давом дорад).

1 октябр

Рӯзи омӯзгорон ва мураббиён

Ҷон тасаддуқ...

Васфатон дар нутқу шеъру байту достони ҳама,
Ҳарфатон роҳат бубахшад бар тану ҷони ҳама.
З-уқдаҳои зиндагӣ мифтоҳи ақл ояд ба даст,
Во шавад ҳар ҷову ҳар дам қулфи армони ҳама.
Ҳар ниҳоли бесамар аз эътибор афтад ҳаме,
Хулқу атвору амал меъёри виҷдони ҳама.
Мӯътабар ҳаргиз нагардад кӯдаке аз пеши худ,
Ҳар сухан, ҳар панди доно саҳни ҷавлони ҳама,
Қуллаҳои шӯҳрату шаъну шарафро то расем,
Заҳмате бас мекашем аз баҳри дармони ҳама.
Умри инсони шариф шодоб аз илми шумо,
Гул кунад нахли муроди давру даврони ҳама,
Ҷон тасаддуқ аз барои ҳарфатон устодҳо,
Рӯзу шаб ҳастед адои халқу қурбони ҳама.

Нормурод КАРИМЗОДА,
ноҳияи САМАРҚАНД.

Сӯҳбати ҷонпарвар аст сӯҳбати омӯзгор!

«...Ҳаққи устод — бузургтар»

Касбу кори олам аз мӯи сар ҳам пур. Аммо олами омӯзгорон оламест кашфнашуда. Ба ин маънӣ кашфнашуда аст, ки дар ҳаққи ӯ бисёр гуфтаанд ва боз мегӯянд. Вале ягон асаре ё ҳикмате олами устодро комилан кашф карда наметавонад; азобу роҳати ин пешаи пурмасъулро то ҳанӯз ягон кас ба назарам, ба таври бояду шояд ифода карда натавонистааст.

Масалан, бузургони устоддида дар ҳаққи устод, аз ҷумла, гуфтаанд: «Ҳаққи падар бузург аст ва ҳаққи устод — бузургтар». Ё ки «Ду гуруснае ҳаргиз сер нашаванд: гуруснаи илм ва гуруснаи мол». Ин гуна панду андарз, мақолу зарбулмасал, шоҳбайтҳою асарҳои бузург он қадар бисёранд, ки худи шумо—устодон ва мураббиёни азиз, медонед...

То омӯзгор зинда аст, ҳамарӯза меомӯзаду меомӯзонад. Як умр меомӯзад, то ки ташнагии ба илмомӯзӣ доштаи насли наврасро шикаста тавонад. Мехоҳад усулу услуби ҳар як дарсаш ба ягон асари тозаи мутолианакарда шабоҳат дошта бошад, вагарна услуби яксони ӯ хонандагони хурду калонро аз мактаб дилгир мекунад. Сипас ӯ китобҳои нав, маҷаллаву рӯзномаҳои тоза, дастурҳои методии ин ё он ҳамкасбашро мехонад. Баъд аз рӯи барномаи таълим ин ё он мавзӯи наврo батакрор мутолиа мекунад, то ки фардо ба шогирдонаш аз олами илм гапи тозае бигӯяд. Барои ташнагии илмомӯзии шогирдонро шикастан омӯзгорон ҷисмани рӯҳан азият кашида, пайваста дар хусуси дарси яксоатаи ҳадафрас фикру андеша мекунанд, ба ҷуз китобҳои дарсӣ садҳо китобу дастурҳоро варақ мезананд. Бале, гарон аст дарси яксоатае, ки ба як асари нав ҳамсанг шуда тавонад. Чаро маҳз омӯзгор аз ҳисоби сӯхон задани бинои умраш ҳамарӯза мехонад, меомӯзад?! Шояд Худованди карим аз азал пешаи омӯзгорро бо чунин низом офаридааст.

Шумо, аксарияти устодони азиз, таърихи касби омӯзгориро медонед. Медонед, ки дар ҳар гуна сохтори давлатдорӣ тарзу тариқи дарсгӯӣ тағйир меёбад. Тарзи дарсгӯии даврони шӯравиро аз сар гузаронидед. Инак, тарзи дарсгӯии айёми навро 12 сол боз меомӯзед. Қонунҳои нави ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дастури миллии тайёр кардани кадрҳо», «Дар бораи таълим», «Дар бораи забони давлатӣ» ва ғайраву ҳоказоро варақ зада, ҳар кӣ ҳар хел хулоса мебарорад.

Инак, Ӯзбекистон бо роҳи иқтисоди бозор давлати ҳуқуқбунёди демократӣ барпо мекунад. Афкори на танҳо насли наврас, балки афкори шаҳрвандони ҷумҳурияти сермиллатро тағйир додан лозим. Магар мафкураи пиру барноро тағйир додан осон аст?! Дар ин ҷода низ кору бори устодон, мураббиёни боғчаву мактаби таълими умумӣ, миёнаи махсус, коллеҷҳо ва донишгоҳҳои олӣ назар ба дигар соҳибони касбҳо бештар аст, гӯем муболиға намешавад.

Омӯзгороне мегӯянд, ки имрӯз ё фардо ба нафақаи пирӣ мебароянд, вале дар дил орзуи ширине мепарваранд: «Кош, боз омӯзгори ҷавонтар мешудам, усулу услуби таълимдиҳиро ба куллӣ тағйир медодам». Албатта, на ҳамаи омӯзгорон бо чунин ақида ба синни нафақа расида, аз остонаи мактабу донишгоҳҳо берун мебароянд. Банда аз рӯи вазифа солиёни зиёдест, ки ба мактабу донишгоҳҳо рафта, бо устодони асил ҳамсӯҳбат шуда, коғаз сиёҳ кардаам. Вале дар ин ҷо номи на ҳамаи онҳоро ба забон овардан мумкин. Бешуморанд ин гуна устоду мураббиён. Бо баъзе мулоҳизаҳо номи ягон нафари онҳоро ба забон намегирам. Аз он метарсам, ки номи яке аз устодони асил аз забон ғалтад. Дар рӯзи ид низ дар ҳамин андешаам.

...Аз ин фурсати муносиб истифода бурда, ба кулли устодон, донишҷӯён ва ҳамаи шаҳрвандонеро, ки хонанда ва мухлиси доимии «Овози тоҷик»-анд, аз сидқи дил изҳори миннатдорӣ карда, бо иди фархундаашон аз сидқи дил табрику таҳният мегӯям.

Ба шумо, устодон ва мураббиёни гиромӣ, тансиҳатӣ, дар кори пурмасъултаринатон комёбиҳои беназир орзумандем!

Бекназар ТӮЙНАЗАРОВ,
муҳаррири шӯъбаи давлат, ҳуқуқ, ахлоқ ва маънавияти «Овози тоҷик».

Шукри худо мегӯем, ки дар сарзамини мо ҷавононе ба воя мерасанд, ки онҳо донишманд, меҳнатдӯст, ватандӯст, равшанфикр, меҳрубон ва хоксор буда, баҳри амалӣ гардонидани ҳар гуна тадбирҳои нек дар сафи пеш ҷасурона қадам мениҳанд.

—Агар муҳити маърифатгоҳ хуб набошад,—мегӯяд директори мактаби рақами 9-и ноҳияи Бӯкаи вилояти Тошканд,—самараи кори омӯзгорон бад мешавад. Алҳол дар мактаб 43 омӯзгор ба насли наврас таълиму тарбия медиҳанд. Ман, ҳамчун роҳбари мактаб, сараввал хулқу атвор ва маҳорати касбии омӯзгоронро дар тарозуи ақл баркашида, ба ҳар як омӯзгор мувофиқи самараи кораш муносибат мекунам. Ба қадри омӯзгорони хуб мерасам. Агар ҳамин тавр накунам, чи тавре ки дар боло зикр кардам, муаллимони бад дар сояи муаллимони хуб гашта, ба қавле, давру даврон меронанд. Хушбахтона,

Муҳити бафайзи Навобод

ҳамин гуна услуби корбарӣ натиҷаи хуб дод. Ҳоло 43 омӯзгор, агар ҳамин тавр гуфтан раво бошад, ботинан мусобиқа мебаранд. Кӣ беҳтар дарс медиҳад? Кӣ беҳтар пайваста ба машғулиятҳои ҳамарӯза тайёрӣ мебинад? Ин муҳим аст. Чунки кори омӯзгорӣ осон нест. Алалхусус, дар шароити иқтисоди бозор. Ҳар як омӯзгор медонад, ки агар маҳорати касбиаш баланд бошад, роҳбар дарси бисёр медиҳад. Бад бошад—кам.

...Ман ба деҳаи Навобод на як бору ду бор омадаам. Мактаби 9-ум дар маҳаллаи Навобод аст, дар як қитъаи ширкати «Мустақилияти Ӯзбекистон». Аз ин рӯ, дар идораи раиси кумитаи маҳаллаи Навобод Мадғиёс Рабиев дар ҳар мавзӯъ сӯҳбат кардем. Ӯ таъкид мекард, ки хонандагони ноболиғ сараввал ба омӯзгорон ва сокинони маҳалла тақлид мекунанд. Ба рафтор ва кирдори шоиста ё ношоистаи калонсолон сарфаҳм нарафта аз пайи онҳо мераванд.

Ин аст, ки мо бо директори мактаб ва омӯзгорон сари чанд вақт ҷамъомад гузаронда, дар мавзӯъҳои муҳим сӯҳбат мекунем: «Фароҳам овардани муҳити накӯи зиндагӣ», «Муҳити покиза яке аз омилҳои муҳими тарбияи хонандагон» ва амсоли инҳо.

—Чаро маҳз дар бораи муҳити зист бештар мубодилаи афкор мекунед?—мепурсам аз раиси кумитаи маҳалла.

—Ба умеди фардо,—мегӯяд ӯ,—агар оҳанро дар гармогармиаш накӯбем, дер мешавад. Ҷавонони ноболиғ ба ҳар гуна роҳҳои номатлуб рафтанашон мумкин. Чӣ хушбахтист, агар насли наврас бо роҳи матлуб рафта, ҳамаҷониба тарбия ёфта, ба камол расанд, волидон ва умуман сокинони деҳаро эҳтиром кунанд. Агар худо накарда, муҳити зист ғализ бошад, ҷавонон «белаҷом» шуда, на ба гапи омӯзгор медароянду на ба гапи сокинони деҳа. Охир, мо фарзандонро ба умеде ба воя мерасонем, ки дар оянда аз гиребони калонсолон нагиранду Навободро обод кунанд.

Дар шароити иқтисоди бозор на танҳо тафаккури мардум, балки тафаккури хонандагон низ тағйир меёбад. Аз ин рӯ, мо аз он чиз метарсем, ки ҷавонони имрӯза барои «пулкоркунӣ» ба роҳи бад нараванд. Такрор мекунам, пули бедардимиёни бадастовардаи ҷавонон ва калонсолон ҳам муҳити Навободро хароб мекунад...

Вақте ки бо муаллими тарбияи ҷисмонӣ Содиқ Содиқов вохӯрдем, ӯ низ дар боби тарбияи ҳамаҷонибаи насли наврас изҳори ақида кард:

—Агар насли наврас ҷисман обутоб ёбанд, бешубҳа, дарси омӯзгоронро ба хубӣ фаҳмида, бо тани сиҳату ақли солим кору зиндагӣ мекунанд. Нияти мо, омӯзгорон, асосан—ҳамин. Ҳоло дар мактаб 710 нафар хонанда таҳсил мегиранд. Мувофиқи барномаи таълим ба ҷуз дарси тарбияи ҷисмонӣ, аксари хонандагон ба машғулиятҳои беруназсинфӣ ҷалб карда шудаанд. Гурӯҳе ба футбол шавқ дошта бошанд, гурӯҳҳои дигар ба гӯштини фарғонагию шоҳмот майл доранд. Хуллас, тарбияи маънавию ҷисмониро, агар баробар барем, аз оғӯши мактаб ҷавонписару духтарони болиғе ба арсаи ҳаёти мустақилона мебароянд, ки ҳаматарафа ба камол расидаанд. Ин нуктаро ҳамаи мо аз таҷрибаи чандинсолаамон медонем ва азоб кашем ҳам, ба таълиму тарбияи мактаббачаҳо ҷиддан мекӯшем.

Ширкати мазкур асосан пахтакорию ғаллакорӣ мекунад. Хонандагони синфҳои боло дар мавсими пахтачинӣ ва ғаллапарварӣ ба падару модаронашон ёрӣ мерасонанд. Яъне дар кӯраи меҳнат низ обутоб меёбанд.

Ҳангоми бо омӯзгорону хонандагон вохӯрдан ҳис мекардам, ки суханони мусоҳибонам ғалат набудааст. Навободиён ҳамнафаси давру замон зиндагӣ мекунанд. Бо дили гарм кор мекунанд, мехонанд, ба тарбияи ҷисмонӣ эътибори ҷиддӣ медиҳанд. Дар тӯли як рӯзе, ки дар Навобод будам, аз муҳити зисти хуби фароҳамовардаи омӯзгорон ва сокинони маҳалла ботинан ба ваҷд меомадам. Ва чунин муҳити гуворою бафайз ва муттафиқии сокинони деҳа бароям гӯё қуввату мадори тозае ато мекарданд.

Ғ.БЕКНАЗАРОВ,
мухбири «Овози тоҷик» дар вилояти Тошканд.

Арзи сипос

Хештаншинос

Хизмати устод Толиббой Қазоқов ҳам дар роҳи тарбия ва босавод намудани насли наврасии ӯхмиён хеле калон аст. Вай зиёда аз 33 соли умрашро ба кори таълиму тарбияи ҷавонон сарф намуд. Дар ин муддат ба ҳазорҳо нафар ҷавонон илму адаб омӯхтааст, ки имрӯз онҳо дар соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқ бо муваффақият кор мекунанд.

Зиёда аз 80 фоизи муаллимҳои мактаби 3-юми деҳаамон шогирдони ин марди асиланд. Камина низ шогирди Толиббой Қазоқов мебошам.

Дар дили ман шӯълаи меҳру муҳаббат нисбати миллат ва забони модарӣ афрӯхтаи ин марди асил боис шуд, ки баъди хатми мактаб донишҷӯи факултаи филологияи тоҷики ДДС шавам.

Ба ростӣ, ман ҳар як соати дарси ӯро бесаброна мунтазир мешудам. Ҳатто, агар вақти дарс каме дер ояд, тоқат накарда, дари синфро кушода омадани ӯро мунтазир мешудам...

Толиббой Қазоқов то ба устоди меҳрубони шогирдон, омӯзгори пешқадаму соҳибтаҷриба шуданаш роҳи хеле пурмашаққатеро тай намудааст. Таълими ибтидоиро дар мактаби 7-солаи рақами 24-и ба номи И.В.Сталини деҳаамон гирифта, аз сабаби набудани мактаби миёна дар деҳаамон роҳи 22 километраро тай намуда, ба деҳаи Синтаб рафта, дар мактаби миёнаи рақами 27 ба номи А.С.Пушкин таҳсилро давом додааст. Соли 1958 мактабро хатм мекунад.

Дар он солҳо барои донишҷӯи мактабҳои олӣ шудан собиқаи корӣ лозим буд. Аз ҳамин сабаб дар совхози «Фориш» коргари оддӣ шуда, арақи ҷабин рехт. Баъди як сол ба факултаи филологияи тоҷик ва таърихи Донишкадаи омӯзгории Ленинобод (ҳоло Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи К.Хуҷандӣ) ҳуҷҷат супорида, аз имтиҳонҳои қабул бомуваффақият мегузарад. Соли 1964 донишкадаро хатм намуда, ду сол дар мактаби рақами 9 ба номи Свердлови ноҳияи Панҷакент кор мекунад. Баъди гирифтани диплом соли 1966 ба зодгоҳи худ омада, дар мактаби миёнаи рақами 14 ба номи С.Айнӣ муаллим шуд. Соли 1970 вайро мудири қисми таълими мактаб интихоб мекунанд. То соли 1977 дар ин вазифа кор мекунад. Соли 1977 дар деҳаамон мактаби сеюмин—мактаби миёнаи рақами 46 ба номи А.Ҷомӣ кушода мешавад. Т.Қазоқовро ба директории ин мактаб интихоб мекунанд. Вай дар ин вазифа 6 сол кор карда, соли 1982 боз ба мактаби назди хонааш—мактаби рақами 14 ба номи С.Айнӣ муаллими оддӣ шуда ба кор меояд ва то ба нафақа баромадан, яъне то соли 1997 дар ҳамин мактаб кор кард.

Дар давоми фаъолияти педагогиаш борҳо ба гирифтани ифтихорномаҳои шӯъбаи маорифи халқи ноҳия ва вилоят муяссар шудааст.

—Чӣ сабаб шуд, ки пешаи омӯзгориро интихоб кардед?— пусидам аз ӯ.

Дар ҷавоб гуфт:

Ман ин касбро аз хурдиам дӯст медоштам. Мехостам ба мисли устодонам Ҷавлон Ҷӯраев, Муллоқӯчқор Турсунов, Ҳоҷимурод Элмуродов муаллим шавам. Зеро он вақтҳо дар мактабҳо муаллим намерасид. Муаллим дар байни халқ обрӯю эътибори калон дошт. Ҳама ҳурматаш мекарданд. Ягон кас агар тӯй ё маъракае кардани бошад, ҳатман аз муаллим маслаҳат мепурсид.

Аммо имрӯзҳо кор ранги дигар гирифтааст. Муаллим ба замми чунин меҳнатҳои пурмашаққаташ, бедорхобиҳою ҷонканиҳояш баҳри таълиму тарбияи фарзандони халқ маоши ночизе мегирад.

Он вақт дар деҳаамон фақат мактаби 7-сола буд. Ҳар кас, ки дар оянда нияти хонданравӣ дошт, бояд роҳи 22 километраро тай карда, ба деҳаи Синтаб рафта, таҳсилро дар мактаби миёнаи рақами 27-и ин деҳа давом медод. Охир Саъдии бузург беҳуда нагуфтааст:

Бе азми дурусту саъйи комил,
Касро нашавад мурод ҳосил.

Дар ҳаёти шахсӣ низ Т.Қазоқов сарвари меҳрубони як оилаи калон аст. Ҳамаи ҳамдеҳагон ба оилаи вай бо чашми ҳавас менигаранд. Бо янгаи Яхшигул 10 нафар фарзанд—5 писару 5 духтарро ба камол расонданд...

Толиббой Қазоқов ба нафақа баромада бошад ҳам, бекор нест.

Вай имрӯз раиси кумитаи падару модарони мактаби миёнаи рақами 14 ба номи С.Айниро дар ӯҳда дорад. Ба муаллимҳои ҷавони мактаб маслиҳат медиҳад. Яке аз фазилатҳои неки Толиббой Қазоқов он аст, ки ӯ дӯстдори фарҳанг ва забони бою ғании тоҷикон аст. Ҳамеша бо фахр ҳарф мезад, ки мо фарзандони як халқи бузургем.

Ва таъкид мегард, ки

Аз миллату аз забони худ ёд кунед,
Арвоҳи гузаштагони худ шод кунед.
То ҳарф занад ба тоҷикӣ тифли шумо,
Дунёи варо тоҷикӣ бунёд кунед.

Дар ин рӯзи саид устоди азизамро аз сидқи дил табрику таҳният мегӯям.

Фарҳоди МАҲМУД,
деҳаи Ӯхми
ноҳияи ФОРИШ.

Ҳамқадами замон

Мӯсобой Гадоев аз зумраи ҳамин гуна омӯзгороне мебошад, ки дар шуури хонандагони имрӯза ҳисси ватандӯстӣ, ғояҳои истиқлолият, хислатҳои неки умумиинсониро ташаккул дода, баҳри баланд бардоштани дараҷаи дониши онҳо пайваста кор мебарад.

Мӯсобой соли 1985 мактаби рақами 5 (собиқ рақами 13)-и ба номи А.Саидбековро бо «медали тилло» хатм намуд. Ҳамон сол ба Донишкадаи омӯзгории ба номи устод С.Айнии Самарқанд, факултаи физика-информатика дохил шуд. Солҳои 1986-88 хизмати ҳарбиро дар ҳудуди Афғонистон адо намуд.

Фаъолияти омӯзгориашро дар мактаби рақами 4-и ноҳия оғоз намуда, ба шогирдонаш аз фанни физика сабақ дод. Омӯзгори ҷавон дар муддати кӯтоҳ дар байни омӯзгорони ноҳия ба сифати омӯзгори пешқадам, навовар, эҷодкор шинохта шуд. Инак, таи чанд сол аст, ки ӯ дар литсеи бачагони иқтидорноки рақами 2-и ноҳия ба сифати муаллими физика фаъолияти худро давом медиҳад.

Мӯсобой Гадоев дар давоми фаъолияташ дар озмунҳои «Аёниятҳои беҳтарин», «Хониши педагогӣ», «Мақолаи методии беҳтарин» ширкат варзида, ҷойҳои намоёнро ишғол намуд. Ғолиби озмуни «Муаллими соли—99»-и ноҳия аст. Муаллифи як қатор мақолаҳои методӣ ва тарбиявӣ буда, онҳо дар рӯзномаҳои ноҳиявӣ рӯи чопро мебинанд.

Муаллими ҷавон Мӯсобой Гадоев борҳо бо Ифтихорномаи шӯъбаи маорифи халқи вилоят сарфароз гардид.

—Мувофиқи давру замон усулу услуби дарсдиҳиро тағйир надиҳем,—мегӯяд омӯзгори ботаҷриба,—тафаккури хонандагони имрӯзаро тағйир додан корест мушкил.

Оре, муаллими ҷавон масъулиятшинос ва эҷодкору эъзозкор аст!

Воҳидҷон АҚРАБОВ,
мудири хонаи методии шӯъбаи маорифи халқи ноҳияи Сӯх.

Нияти нек

Фарзанди шумо фарзандони мо ҳам. Агар хоҳед, ки фарзандонамон солиму бардам ба камол расанд, эрка накунед. Кор фармоед!

—Кӯдаки шумо мисли ниҳоли кӯчак асту шумо боғбон. Ниҳолро дар чор фасли сол тарбия накунед, самар намедиҳад. Кӯдак ҳам мисли ниҳол аст,—бо дилсӯзӣ сухан мегуфт Абдулло Ашӯров дар маҷлиси падару модарон.

Абдулло Ашӯров баъди хатми мактаби миёнаи №5 солҳои 1971-73 дар омӯзишгоҳи тарбияи ҷисмонии Тирмиз таҳсил гирифта буд. Вале донише, ки аз омӯзишгоҳ гирифта буд, Абдуллоро қонеъ гардонда наметавонист. Аз ин рӯ вай факултаи Донишкадаи тарбияи ҷисмонии шаҳри Тошкандро низ ғоибона хатм кард. Сокинони деҳаи Қарабӯйин Абдуллои омӯзгорро бо як овоз ба вазифаи пурмасъулият—раиси кумитаи маҳалла интихоб карданд. Вай солҳои 1993-96 ин вазифаро низ сарбаландона ба сомон расонд.

Алҳол омӯзгор дар мактаби 33-юми ба номи устод Айнии зодгоҳаш кор мекунад.

—Муаллим, дар ташаккули хислатҳои нек аз киҳо сипосгузор ҳастед?—суол медиҳам ба ӯ.

—Аввало, шукри худо мегӯям, ки дар дунё одамони нек бисёранду зиндагиам ба шарофати онон рангу бӯи тоза пайдо кард. Дигар оқиле чунин мегӯяд:

Ҳеҷ кас аз пеши худ чизе нашуд,
Ҳеҷ оҳан ханҷари тезе нашуд.

Дар тӯли фаъолияти сисолаам барои нафъи ҷамъият хизмат карда бошам, пеш аз ҳама, аз устодони асилам С.Атоев, Р.Қосимов, Ғ.Бӯриев, Р.Бадаловҳо сипосгузор ҳастам,—мегӯяд Абдулло Ашӯров, ки худ алҳол устоди садҳо нафар ҷавонписару духтарон ва омӯзгорони ҷавон мебошад.

—Тани сиҳҳат, беҳи давлат,— андешаманд лаб ба сухан мекушояд Абдуллои зиндадилу зиндагишонос.— Ҳамдеҳагон ҷисман солиму бардам бошанд, ба орзуяшон мерасанд.

Раҳматуллоҳи ШОҲИМАРДОН,
ҷонишини директори мактаби 33-юми ноҳияи Бойсун.

Мақсади директор

Ман ба мактаби умумии 122-юми ноҳияи Ургут ворид шудаму дар утоқи бо аёниятҳо саросар муҷаҳҳазёфтаи методӣ бо директор Мақсад Ғаффорзода роҷеъ ба масоили таълиму тарбияи хонандагон ва ҳаёти пурмашаққати устоду мураббиён гуфтугузор кардам.

Ва ин ҷавонмарди қоматбаланду кушодрӯю нахуст бо шигифту тааҷҷубу таҳайюр оиди ҳангомаю кӯргиреҳи иқтисоди бозаргонӣ, ки иддае ашхоси соҳибмаълумот аз ваҷҳи эҳтиёҷи моддиро қонеъ насохтани музди ночизи заҳмати муаллимӣ дипломи донишгоҳи олиро ба кунҷи фаромӯшӣ ниҳода, сӯи корҳои ба тахассус тааллуқнадошта, аз қабили савдогарию фурӯшандагӣ рӯ меоваранду ба ҳикмати «номи олӣ —суфраи холӣ» ҳатти батлон мекашиданд ва вобаста ба рахнаёбии пояи иқтисод дуҷанд пастравии сатҳи зиндагонии маорифпарварон, ки фаразан дар тӯли моҳе 72 соат (ҳафтае 18-соатӣ) ба мактабиён дарс диҳанд, 6600-6800 сӯм моҳона мегиранд ва табақаи сердаромади аҳолӣ ба ҳоли ночори онон бо тамасхур чашм медӯзанд-нисбати ин соҳаи имдодталаб ошкоро изҳори ақида мекунанд.

Ба замми ин, Мақсад Ғаффорзода аз номувофиқатии мавзӯъҳои барномаи наву китобҳои кӯҳнашудаи дарсии адабиёти муосири тоҷики синфҳои V-X (на адабиёти ниёгон!), норасоии аёнияту қимматии васоити таълим ва асбобу ашёҳои тадрис, душвориҳои таъмири ҳарсолаи синфхонаҳои дабиристон гила мекард. Ҳамчунин аз аҳволи одамони нодору табоҳ, серхарҷии тӯю таъзия, тарбияи бархе бачагони дарскимобу гапнодаро, баъзе намоишҳои беҳадафи видеоюҷаҳоннамо, гусастани риштаи дӯстии мактабу оила, ба боди фано рафтани авроқи рангини бунёди худомӯзии иддае мураббиёне, ки аз истеъдоду қобилияти эҷодӣ фарсаххо дуранд, дилсӯзона сухан меронду ба умқи андешаю маънӣ фурӯ мерафт.

Мақсад Ғаффорзода ҳини сӯҳбат бо камина аз устувории асоси сулҳу амонии кишвари маҳбуб ифтихор мекард. Ва «шиква аз зидагӣ далели нотавонист», гӯён як саргузашти таъсирбахши Шайх Саъдии суханварро ба ман ёдрас намуд: «Ҳаргиз аз даври замон нанолида будам ва рӯй аз гардиши осмон дарҳам накашида, магар вақте ки поям бараҳна буд ва иститоати (қудрати харидани) пойпӯше надоштам. Ба ҷомеаи Кӯфа даромадам дилтанг, якеро дидам, ки пой надошт. Сипоси неъмати ҳақ ба ҷой овардам ва бар бекафшӣ сабр кардам».

—Инсон,—инони сухан ба даст гирифта ҷонибам нигоҳ мекунад тарбиятгар М.Ғаффорзода,—набояд аз мушкилоти ҳаёти пурталотум ҳаросад, маънии зиндагиро дар шикасту тӯфону фарозу нишебиҳо устуворӣ пеша кардан бидонад, ҳангоми кушодани гиреҳҳои зиндагӣ ба чоҳи яъсу ноумедӣ наафтанд. Вале, сад афсӯс, иддае шахсони бевиҷдони нафспарвар—ба ризқу насибаи бутуни хештан қаноат накарда, ба нони дигарон чашм ало мекунанд. Чашмгуруснаанд. Дар ин боб оқиле мегӯяд. «Мафҳуми ҳаёт хӯрдану хуфтан набуда, талошу ҷидду ҷаҳд кардан ва чизе ба ёдгор гузоштан аст».

...Мақсад Ғаффорзода шӯълаи орзуи омӯзгор шуданро дар дил ҳанӯз овони наврасӣ афрӯхта буд. Ва ҳамин меҳри таҳсил ӯро пас аз хатми мактаби миёна соли 1975 ба шӯъбаи рӯзонаи факултети филологияи тоҷики Дорулфунуни Самарқанд овард. Хулоса, ӯ панҷ баҳори нозанини умри ҷавониашро ба ин минвол дар арсаи асрорангези хонишу имтиҳон ба харҷ дод: соли 1980 дипломи мактаби олиро ба даст гирифт. Ва худи ҳамон сол тибқи мароми илмро ба амал пайвастан ба маърифатгоҳи 5-уми тоҷикии ноҳияи Ургут зимни сабақдиҳӣ аз лафзи ширини модарию адабиёти ҳазорсолаи дилангези мо ба кор омад: машаққатҳои тоқатшикану асабхаробкунандаи омӯзгориро бо чашми худ дид ва асло дудила нашуда ба таълиму тарбияи насли наврас камари ҳиммат бубаст.

Ва бо нияти ҳаллу фасли ин амалиёт соли 1987 таълимгоҳи наве маҳз бо ташаббуси М.Ғаффорзода дар қисмати ғарбии гузари Торинҷаки калон чун «гулдӯзии домони кӯҳистон» қад афрохту вақти таъсисёбӣ 300 нафар писару духтарони мардумро ба оғӯши тадрис гирифт, ки ҳоло шумораи мактабиён ба 580 нафар расидааст.

—Ин маскани илму маърифат кунун 17-то синфхона дорад. Пешбурди дарсҳо дар синфҳои I-XI дар ду баст ба миён меоянд,— қайд мекунад сарвари мактаби миёнаи 122-юми ноҳияи Ургут, мураббии мушкилписанд Мақсад Ғаффорзода.

(Давомаш дар саҳ.4)

Ситорагони маънавият

Пазмони Ватан

Дар осмони маънавияти халқҳои Шарқ ситорагоне, ки аз Андиҷон баромадаанд, низ ҷило доранд. Яке аз онҳо Заҳириддин Муҳаммад Бобур аст. Ӯро на фақат халқҳои Осиёи Марказӣ, балки кулли маърифатхоҳони олам ҳамчун яке аз симоҳои ба назар намоён эътироф кардаанд.

Наврасӣ ва ҷавониҳои ӯ бо сарсонӣ гузашт. Муҳит ва шароити тезутунд во медошт дар мусофират рӯзгори пурталотумеро аз сар гузаронад. Чанд сол дар Афғонистон умр ба сар бурд, вопасин нафасҳои зиндагӣ дар Ҳиндустон кашид, ва ӯ, агарчӣ саркарда ва лашкаркаши музаффаре буду бисёр мамолик тахти тасарруфаш гузаштанд, ҳамчун императори бузург эътироф гашт, дар таърих на ҳамчун забткори харобиовар, балки чун бунёдкору ободгар номи худро бо накӯӣ сабт кард.

Фарзанди арҷманди Ҳиндустон Ҷавоҳирлаъл Неҳру гуфтааст: «Бобур шахси дилбаре буд». Таваҷҷӯҳ намоем ба калимаи «дилбар»: дар таҳти он, қабл аз ҳама, сурати қалб намоён мешавад.

Бобур аз сафи он сухангустароне қарор дорад, ки мероси илмию адабии халқи худро то ба дараҷаи мулк ва мероси ҷаҳониён бардоштан саҳм гирифтаанд.

Падари ӯ Умаршайх Мирзо ҳукмдори соҳибмаърифат буд ва ба таълиму тарбияи фарзанди худ аз таҳти дил кӯшид. Умаршайх забони арабиро хуб медонист, аз адабиёти форсу тоҷик бархурдор буд, аксар «Шоҳнома» мехонд. Баъде, ки ӯ аз олам гузашт, Шайх Мазидбек ва Бобоқулбек барин қарибонаш тарбияи Бобури ҷавонро ба ӯҳда гирифтанд. Ин шахсони аз адабиёти форс огоҳ меҳри ин адабиётро низ ба қалби вай рехтанд ва дар баробари забони модарӣ Бобур ба форсӣ низ сухансанҷӣ мекард. Фарзандонаш Фахруннисо, Ҳумоюн Мирзо, Комрон Мирзо, Мирзо Аскарӣ, Мирзо Ҳиндол, Гулбаданбегим, Гулчеҳрабегим дар баробари туркӣ бо форсӣ низ озод ҳарф мезаданд ва мисли падар бо ин забон шеърҳои дилпазир мегуфтанд.

Даврае, ки Бобур зиндагӣ кард, ниҳоят мураккаб ва пурзиддият буд. Агарчӣ дар ҳарбҳо аксар пирӯзӣ насиби ӯ мегашт, имкон намеёфт, ки дар як ҷо дер ва ором ҳукмдорӣ кунад. Муборизаҳои шадид ва ташвишҳои нав ӯро мунтазир буданд. Бо вуҷуди ин қадар зиндагии серташвиш ва пуризтироб фурсат ёфта қалам ба даст маърифат, таровишҳои дили пурэҳсос ба рӯи коғаз мерехт. Ҳолатҳои рӯҳии вай дар он замони пуртаҳлука ва нооромӣ дар асарҳояш инъикос гардидаанд.

Бобур дар ҳамаи шаклу жанрҳои анъанавӣ шеърҳо мегуфт, шеърҳои баланд мегуфт. Ғазалу рубоӣ, фарду қитъаҳои ӯ, ки бо туркию форсию арабӣ гуфта шудаанд, бо забон ва тарзи баёни ҷолиб, мазмуннокӣ ва рангорангии шаклию маънавӣ ҷолиби диққатанд. Ба комёбиҳои ғоявию бадеии эҷодиёти вай омӯзиши таҷрибаи устодони адабиёти Шарқ Султон Ҳусайн, Лутфӣ ва Навоӣ омили муҳим гардидаанд.

Бобур дар баробари девони шеърӣ боз асарҳое мисли «Мубаййин», «Волидийя» ва «Хатти Бобурӣ» ба мо мерос гузошт. Лекин «Бобурнома»-аш чӣ дар эҷодиёти вай ва чӣ дар адабиёти классикии ӯзбек мавқеи муҳимтаре дорад. Ин шоҳасар ба хазинаи адабиёти ҷаҳонӣ низ шомил гардидааст.

Шоҳ ва шоири нозуктабъ Бобур Мирзо ҳамагӣ 47 сол умр дид. Чанд соли охир умраш дар Ҳинд сари маснади шоҳӣ як қадар ором гузашт. Вале ёду хаёли вай ҳамеша дар ватан, дар Мовароуннаҳр, дар зодгоҳаш Андиҷон буд. Пазмонии диёр дилу ҷони ташнаю тафтаи ӯро мефишурд. Ва ҳузни талху ширини дар ниҳодаш рӯ зада дар шеърҳои муассири бӯи ватанкунандаи ӯ ифодаи худро ёфтаанд.

Оре, ёду хотири ёру диёр ҳамеша бедор дар дилу вуҷуди Бобури ватанпараст буд. Дар мулки Ҳинд нишонае аз ватан чун дарёфт, дилаш гум мезад ва дар навиштаҳои худ батакрор, бо як пазмонии дилу рӯҳи беқарор, ёд аз Андиҷон мекард.

... Ман низ зодаи Андиҷонам—дар шаҳре, ки Бобурро ба олами маънӣ тақдим доштааст, таваллуд ёфта ва ба камол расидаам. Ва чун фарзанди Андиҷон ҳис мекунам, ки дилу ҳисси ман ба эҳсоси Бобури бедордил ва зиндаёд то чӣ андоза наздик аст. Инро аз мутолиаи падидаҳои қаламиам низ пай бурдан душвор нест. Яке аз шеърҳои бо ёди Бобур навиштаам бо чунин сатрҳо ба охир мерасад:

Бобур по ниҳода ҳар ҷойро бибӯсам, оҳ,
Гум кардат ӯву ман ба ту ёбам магар ки роҳ...
Ман бе ту чун касам, Андиҷон?
То ту магар расам, Андиҷон?

Соли 1991 дар Ӯзбекистон «Соли Алишери Навоӣ» эълон гашт. Он сол мамлакат мустақилияти худро эълон намуд. Ва дар арафаи он айёми муборак ташрифи Раиси ҷумҳур ба сифати роҳбари мамлакати мустақил ба Ҳиндустон, ба зиёрати Бобуриён рост омад. Дар ин ҷо як рамз, як шарофати бобурона низ ба чашми нозукбин намоён аст.

Бо шарофати истиқлолият дар Андиҷон экспедитсияи илмии байналхалқӣ созмон ёфт ва номи Бобурро гирифт. Дар мавзеи Боғишамоли Андиҷон, ки борҳо дар «Бобурнома»-и Бобур зикр ёфтааст, қабри рамзии ин фарзанди сазовори диёр бунёд гардид. Муҷассамаи вай қомат афрохт. Хоке, ки аз қабри шоир воқеъ дар Афғонистон оварда шуд, ба болои ин қабри рамзӣ рехта шуд. Дилҳои ба Бобур ташна дар зодгоҳаш як қадар таскин ёфтанд.

Ҳамин тавр, Бобур бо маънои том гӯё ба диёри худ баргашт, қадри худро ёфт.

Аз Бобури шоҳ ва шоир, бунёдкору ободгар бисёр чизҳо ба мерос монд. Вале бузургтарин меросе, ки ӯ гузошт, фикр мекунам, накӯӣ аст. Накӯиҳои Бобур Мирзои накӯном.

Ният дорам, ба Афғонистон биравам. Ба шаҳри Кобул, ба зиёратгоҳе, ки бо номи «Боғи Бобур» машҳур аст. Мақбараи Бобур низ дар дохили ҳамин боғи гулафшон. Аз рӯи гуфтаҳо, ду бех чанори азимеро, ки дар оромгоҳ қомат афрохта, як замон худи Бобур Мирзо шинонда будааст. Ҳангоми зиёрати хокҷои бобои бузургамон аз дилам чиҳо хоҳанд гузашт, пешакӣ ҳис мекунам. Ҳис мекунам, ки дилу ҷони ӯ чӣ сон пазмони ватан, пазмони Андиҷони беҳ аз ҷонаш буд.

Манам Бобури дур афтода аз ту,
Андиҷони ман,
Сияҳ шеърам magӯ, к-он акси
қалби хунчакони ман.
Натонам бар ту баргаштан зи Ҳинду
чашми ман пуроб,
Биҷӯшад шавқи дидори ту бар дил,
ҳам ба ҷони ман

Натонам, Андиҷон, бозомадан —
роҳам пур аз душман,
Самарқандам, ба худ хон ин Ҳумоюнам,
писарҷонам.
Худоҷон, илтиҷо аз ту: ту манмо
дарбадар рӯҳам,
Бидеҳ бар Бобуриён дар ватан ҷо —
бишкан армонам.

...Зи гап Бобури Мирзо мондаву чашмони
ӯ пурдард,
Зи беҳолӣ чӣ сон вомонда асту ҷони
ӯ пурдард.
Ду дасти ман ба рӯи дил бимонду
дод ҷони худ,
Бибурд андар вуҷуд ӯ ёри ҷон —
он Андиҷони худ.

Минҳоҷиддин МИРЗО,
котиби Иттиҳоди
нависандагони Ӯзбекистон.

Ба пешвози 900-солагии Абдулхолиқи Ғиҷдувонӣ

«Дар роҳи сафо илм барафроз мудом»

Ба рӯзи ҷашни 900-солагии яке аз намояндагони барҷастаи илми тасаввуф, асосгузори тариқати «Хоҷагон» сарҳалқаи «силсилат-уз-заҳаб» (занҷири тиллоӣ), «Ҳафт пир» Абдулхолиқ Ғиҷдувонӣ фурсати кам мемонад. Дар зодгоҳи ӯ шаҳри Ғиҷдувон ва умуман вилояти Бухоро корҳои тайёрӣ-бинокорӣ бо суръати бемисл идома меёбад.

Мо ба ин муносибат боз бо мудири кафедраи фалсафаи Донишгоҳи технологияи хӯрокворӣ ва саноати сабуки Бухоро, доктори илмҳои фалсафа Гулчеҳра Наврӯзова вохӯрда, дар ҳамин мавзӯъ суҳбат кардем.

—Моҳияти фаъолият, эҷодиёти Абдулхолиқи Ғиҷдувонӣ дар чист, ки номи ӯро дар арсаи олам (нӯҳ аср инҷониб ва албатта минбаъд низ) ҷовид гардондааст?!

—Бузургии Абдулхолиқи Ғиҷдувонӣ дар он аст, ки вай барои ба ҳақ расидан илмро муҳим шуморидааст:

Эй толиби ҳақ, ба дӯст пардоз мудом,
Дар роҳи сафо илм барафроз мудом.
Хоҳӣ, ки зи асҳоби шуурат хонанд,
Тақдири худо шуури худ соз мудом.

Таълимоти Хоҷагон, ки Хоҷаи Ҷаҳон (А.Ғиҷдувонӣ) ба он асос гузоштааст, ба олам бо назари баланд, дили васеъ нигоҳ карда, дар ҳар як махлуқ ҷамол ва ҷалоли Худоро дидан, бо амри худо ба олам бо меҳру муҳаббат назар карданро тавсия мекунад. Ғиҷдувонӣ навиштааст:

Хоҳӣ, ки Худо ба лутф ёри ту шавад,
В-аз ҳар ғаму ранҷ ғамгусори ту шавад.
Фармони худоиро нигаҳдорӣ кун,
То лутфи худо нигоҳдори ту шавад.

Абдулхолиқи Ғиҷдувонӣ ҷонибдори меҳнат кардан ва ёфтани ризқи ҳалол аст. Вай аз тамаъ дур шуда, ба Худо таваккал намуданро лозим мешуморад:

Рӯзии касон назди худо маълум аст,
Андешаи ризқ фикрати мавҳум аст.
Чун қисмати ту нарасад,
марав аз паи ризқ,
Рӯзии касон рӯзи азал мақсум аст.

Хоҷаи Ҷаҳон сифати хуб будани хоксорӣ, иллат будани кибру ҳаворо таъкид намуда, мегӯяд, ки ҳар доиму ҳар нафас охиратро набояд фаромӯш кард.

Яке аз сифатҳои ҳамидае, ки лоиқи таҳсин мебошад, ин айбро пӯшондан (ниҳон доштани айб), озор надодани касе ва соҳиби хулқи хуб будан аст, мегӯянд Хӯҷаи Ҷаҳон. Ҳамчунин Абдулхолиқ ба масъалаи тарбияи нафс эътибори махсус медод. Ин нуктаро рубоии зерини ӯ собит месозад:

Аз шӯҳрати хеш нафсро дод мадеҳ,
Худро ба миёни мардумон ёд мадеҳ,
Камному нишон бош, дар ин дер макун,
Зинҳор, ки дини хеш барбод мадеҳ.

А.Ғиҷдувонӣ таъкид намудааст, ки дар роҳи тарбияи нафс хавф ва риҷо (умедворӣ) воситаи муҳим ба шумор меравад. Ва ин ғояи ӯ ҳанӯз қимати худро гум накардааст.

Аз мисраҳои зерин маълум мегардад, ки А.Ғиҷдувонӣ нур, файз, баракоти худоро таҷаллӣ мекарданд. Ишқи илоҳӣ сарпо вуҷудашонро фаро гирифта, ҳаёти худро барои ризогии Парвардигор бахшидаанд:

З-он бода нахӯрдаам, ки ҳушёр шавам,
В-он маст наям, ки боз бедор шавам.
Як ҷоми таҷаллии ҷамоли ту бувам,
То аз адами вуҷуд безор шавам.

Яке аз фазилатҳои Абдулхолиқи Ғиҷдувонӣ, ки лоиқи таҳсин ва ибрат мебошад, ҳурмат ва эҳтироми беандозаи ӯ нисбати устодаш Юсуфи Ҳамадонист. Агар асарҳои Хӯҷаи Ҷаҳонро таҳлил кунем, зуд пай мебарем, ки аз нисф зиёдтари он ба устодаш бахшида шудааст...

Амрулло АВЕЗОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик» дар
вилояти Бухоро.

Соли маҳаллаи обод

Тахту бахтам

Бо ҳамроҳии раиси маҳаллаи Сархумдор Маҳмуд Рашидов дар кӯчаҳое, ки соли маҳаллаи обод ба онҳо файз бахшидааст, қадам мезанам. Тирамоҳ аст. Барґҳои хушкшудаи дарахтон ба рехтан сар кардаанд. Вале кӯчаҳои хурд ва калони маҳаллаи Сархумдор, воқеъ дар ноҳияи Шайхонтоҳури пойтахт сари вақт рӯфта ва ҷӯйборҳо, чун дар аввали баҳор, пешопеш тоза карда мешаванд. Шаклдиҳии шохи дарахтони ду ҷониби роҳ ва хиёбонҳои маҳал тамоми сол давом мекунад. Зуд-зуд ҳашарҳо ташкил мешавад. Одамон аз ҳоли якдигар огоҳ мешаванд. Дасти дармондагон гирифта ва ба онҳое, ки ҳолати ночор доранд, ёрии моддию иҷтимоӣ расонда мешавад.

Ба худ меандешам, ки шарофати Соли маҳаллаи обод сокинони Сархумдорро, ки намояндагони миллатҳои гуногунанд, ба ҳам қаринтар сохтааст. Дар маҳалла 1500 нафар аҳолӣ истиқомат дорад. Қисми муайяни сокинонро ҷавонон ташкил медиҳанд. Пурмазмун гузаронидани вақти холии аҳолӣ, хоссатан ҷавонон ва наврасон, ҷалб намудани онҳо ба варзиш, сари вақт гузаронидани тадбирҳои маънавӣ, зимни ба роҳ мондани равобит ва ҳамкории зич бо шӯъбаи меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии ноҳия, бо шуғли доимӣ фаро гирифта шудани ҷавондухтарону писарони қобили меҳнат ҳамеша дар маркази диққати идораи маҳалла буду ҳаст.

Аз ин ҷост, ки бошандагони Сархумдор дар симои маҳалла такягоҳ ва маслиҳатгари худро мебинанд. Кайҳо эҳсос кардаанд, ки модели миллии худидоракунии шаҳрвандон маҳз маҳалла аст.

Миллати ман уйғур, бо ӯзбекӣ низ эҷод мекунам, аз байни тоҷикон дӯстони зиёде дорам. Таманнои он дорам, ки чун дар соли маҳаллаи обод ҳамасола маҳаллаҳо боз ҳам обод, ваҳдат ва ҳамгароии миллатро чун аъзоёни як хонадони озод мустаҳкамтар бошад.

Зиҳӣ, эй соли пурфайзи маҳалла,
Зиҳӣ уммеди фардои дурахшон.
Зи ташрифи ту равшан дидаю дил,
Зафарҳои ту ҷон созад фурӯзон.

Қадамҳои ту меояд муборак,
Чу дастовард бар мо неъмат орӣ.
Зи ту пурфайз ҳар як хонадон аст,
Шукуфон аст аз ту ҳар диёре.

Маҳалҳо мешаванд обод аз меҳр—
Зи ҷӯши меҳри мардони дилобод.
Чӣ хуш, ин лаҳза мурғи ҳамгароӣ,
Парафшон дар фазои мулки озод.

Маҳалли ман бувад ин хонаи ман,
Ки хокаш дидаро чун тӯтиёест.
Танинандоз дар он савти шодӣ,
Маҳалла гӯиё оғози дунёст.

Маҳалла—ҳам падар, ҳам модари ман,
Ҳаётам, маънии умрам, нишотам.
Чӣ иқболу чӣ истиқболам он аст,
Зи он мустаҳкамии эътиқодам.

Маҳалла—рамзи умрам. Ҳастии ман,
Маҳалли ман—ғуруру ифтихорам.
Маҳалла—ин ватан, ин тахту бахтам,
Аз он боқист умрам. Бахтиёрам!

Тошпӯлод НЕЪМАТ,
нависанда.

Ҳар ҷо бошед, бо «Овоз» бошед!

Мавсими асосии обуна ба нашрияҳои даврӣ фаро расид. Аслан дар ин солҳои охир «мавсими обуна» вуҷуд надорад, зеро ҳар хоҳишманд барои як моҳ, ду моҳ,... ним сол ва ё тамоми сол метавонад обуна шавад.

*Ҳамчунин барои **«Овози тоҷик»**, ки рӯзномаи ягонаи сартосарии тоҷикии Ӯзбекистон аст. Ҳар касе, ки меҳре ба он дошта бошад, барояш фурсат расид, ки ба шӯъбаи алоқа муроҷиат намояд ва обунаро ба соли оянда расмӣ созад. Вагарна бе «Овоз» рӯзгор чӣ гуна мешавад!?*

Индекси обуна:

барои шахсони алоҳида: 170
барои корхонаҳо: 171

Мақсади директор

(Аввалаш дар саҳ.3).

—Муаллими фанни математика Азиз Исмоилов, омӯзгори синфи ибтидоӣ Раъно Неъматова, таълимдиҳандаи илми ҷуғрофия Самеъҷон Рустамов, омӯзгори фанни таърихи кишвару ҷаҳон Марҳабо Мирзоева, муаллими забони ӯзбекӣ (дар асоси ҳуруфи лотинӣ дар синфҳои I-XI ҳафтае 2 соат) Ҳамроқул Ҳасанов ашхоси меҳнатдӯсту тавоно ба шумор меравaнд, ки имрӯз дар ин марҳалаи душворгузар тибқи бартарафкунии садди роҳ—масъалаҳои талаби маориф дар қалби шогирдони шавқманди илм оташаки умедро фурӯзон мекунанд, — ба гуфтори хеш хотима медиҳад мусоҳибам.

Мақсад Ғаффорзода яке аз муштариёни серталабу нозукхаёлест, ки мудом дар саҳифаҳои нашрияи дилнишини «Овози тоҷик» иншоҳои судбахшу ҳадафрасу хотирнишин дарҷ ёбанду дархӯри қироату мутолаа бошанд, гӯён таманно мекунад. Хуллас, М.Ғаффорзода 15 сол ин ҷониб чун роҳнамои ҷамоаи омӯзгорӣ баҳри таҳрикёбии ҳаёти мактабиён ба нерӯи ҳусни таваҷҷӯҳи кулли роҳбарони синфу сарвари кумитаи падару модарон ва садри гузари Торинҷаки калон Шароф Неъматов такя менамояд, то ки наврасон аснои баромадан ба шоҳроҳи ҳаёти мустақилона ба кӯчаи сарбастаи ғофилӣ раҳгум назананд. Ва бидонанд, ки донишу некӣ нишонаи рӯшноиянд. Ба ин маънӣ бузургон фармудаанд:

Нахуст аз илму дониш
баҳравар шав,
Зи ҷаҳлободи нодонӣ
бадар шав.

Дар охирсухан ҳамехоҳам, ки дар кашфи олами маънавии навниҳолон Мақсад Ғаффорзода барин маърифатпарварони фидоӣ шоду амон бошанд ва пояи нахли сарсабзи мартабаи муаллимон аз вазиши боди номубораки беэътиноӣ асло коҳиш наёбанд!

Р. РАҲИМОВ,
ноҳияи УРГУТ.

Мужда аз Бухоро

Аз рӯи барномаи шуғл

Аз оғози соли 2003 ба шӯъбаи меҳнат, шуғли аҳолӣ ва ҳифзи иҷтимоии ҳокимияти Бухоро бо ариза 850 нафар муроҷиат намуданд, ки бештаринашон занонанд. Аз онҳо 629 нафарашон ба кор роҳхат гирифтанд, боқимондаҳо барои гирифтани ихтисос ва такмили малака роҳи хонданро пеш гирифтанд. Дар ин хусус роҳбари шӯъба Бекмурод Хоҷаев иттилоъ дод.

—Аз рӯи барномаи «Шуғли аҳолӣ—2003» бояд 4750 нафар бо кор таъмин мегардид. Муроҷиатнамудагон ба корхонаҳои истеҳсолӣ, нақлиёту алоқа, хоҷагии деҳот, ташкилотҳои сохтмон, соҳаи савдо ва хизмати сервисӣ фиристонда шуданд. Мувофиқи шартномаи «устову шогирд» беш аз сад нафар пешаҳои дӯзандагиву наҷҷорӣ ва кандакориву ошпазиро азхуд менамоянд.

Ҷойҳои нави корӣ дар корхонаи муштараки «Бухорогранит», ҷамъияти саҳҳомии «Истиқлол гули», «Бухоробалиқсаноатсавдо» ва шӯъбаҳои шаҳрии «Кафолат» ва «Бухоросавдо» ташкил карда шудаанд. Б.Хоҷаев қайд намуд, ки дар корхонаи муштараки «Леуат де Бухоро» анқариб сад ҷои корӣ муҳайё гардид. Аз ҳисоби инвеститсияҳои хориҷӣ дар ҷамъияти саҳҳомии «Бухоротекс» ва корхонаи муштараки «Зиёбахш Уни трайдинг» анқариб 500 ҷои корӣ ба вуҷуд оварда шуд. Ба ин кор вакилони корчаллонии хурду миёна саҳми худро мегузоранд.

Ба аҳолии камбизоат кӯмаки моддӣ расонда мешавад. Оилаҳои ниёзманде, ки бачаҳои то 16-сола доранд, нафақа мегиранд. Аз ҷониби маҳалла 4979 оила ба миқдори 164,1 миллион сӯм кӯмаки моддӣ гирифтанд.

ОМИ «Туркистон-пресс».

Як роҳҳат ба «Австралиан опен»

Чемпионати навбатии Осиё аз рӯи теннис бо он анҷомид, ки аз намояндагони Ӯзбекистон як нафар ширкат намуданро дар марҳалаи асосии мусобиқаи кушоди қаҳрамонии Австралия, ки яке аз чаҳор мусобиқаи бонуфузи ҷаҳонӣ аст, ба даст овард.

Аммо ҷои аввалро на танҳо Вадим Кутсенко, балки ҷуфти Оқгул Амонмуродова ва Иванна Исроилова низ соҳиб гардиданд. Дар тафовут аз бозии ҷуфтҳо танҳо

Чванг аз ғалаба мамнун.

ғолибони яккаи байни мардҳо ва бонувон ба Австралия роҳ пеш мегиранд.

Гирудори финалии мусобиқаи ҷуфтҳо рӯзи шанбеи гузашта ба вуқӯъ пайваст, ки дар он ба ҷуфти ӯзбекистониён—Амонмуродова /Исроилова ҷуфти Чванг Чиа-Чунг/ Чан Чин-Вей аз Тай-Пейи Ҷумҳурии Мардумии Чин муқовимат намуданд. Бозӣ воқиан сазовори финал буд, ки дар се сет Иванна ва Оқгул ҳарифони худро мағлуб сохтанд: 6/2, 4/6, 6/4.

Ҷуфти Вадим Кутсенко ва Олег Огородови мо бошад, натавонист мисли духтарони теннисбозамон дар финал қувваозмоӣ намояд. Алексей Кедрюк (Қазоқистон) ва Айсом Қурайшӣ (Покистон) аллакай дар ду сет (6/4, 6/4) номи ғолибро маълум намуданд.

Агар дар финали ҷуфтҳо Кутсенко бо Огородов шарафи мамлакатро ҳимоя карда бошанд, дар мусобиқаи яккаҳо онҳо боз барои худ кӯшиш намуданд, зеро бисёре аз намояндагони тенниси Ӯзбекистон дар корт бар зидди ҳамдигар низ бозӣ карданд. Ва аз онҳо танҳо Кутсенко, ки ӯ ҳоло ракеткаи рақами якуми ҷумҳурӣ ва дар таснифи АТФ дар ҷои 229 мебошад, то финал расид. Ӯ дар нимфинал бо Ванг Ей-Тзуи Тай-Пейи Чин қувва озмуда, дар ду сет ӯро ба осонӣ мағлуб намуд: 6/2, 6/0.

Агарчӣ Вадим дар финал низ дар ду сет ҳарифи худро мағлуб намуд, ин ба ӯ хеле ба сахтӣ даст дод. Финалисти дигар ягона намояндаи Қазоқистон Алексей Кедрюк (424) то ин дам аллакай дар финали ҷуфтҳо бо ҳамроҳии варзишгари покистонӣ Кутсенко/ Огородовро мағлуб карда буд. Аз ин боис барои Кутсенко ва Кедрюк ин то андозае финали дуюм буд.

Эътибор ба гирудори финалии Кутсенко ва Кедрюк боз аз он ҷиҳат дар маркази диққат буд, ки ғолиби он ба чем-

Зарбаи Кутсенко.

пионати кушоди Австралия роҳхати бевоситаро ба даст меовард. Сети якуми бозӣ баъд аз тай-брек бо ҳисоби 6/7 ба нафъи Кутсенко ҳал шуда бошад, сети дуюм дар ҳавои асабонияти теннисбози Қазоқистон боз бо бołодастии Вадим анҷом ёфт: 6/2.

Ягона финале, ки дар он намояндагони як мамлакат рӯ ба рӯ гардиданд, қувваозмоии бонувон буд, ки бо ҳисоби ҳамонанди 6/4, 6/4 Чиа-Ҷунг Чванги тай-пейӣ ҳамватани худ Чен-Вей Чанро, ки онҳо якҷоя аз ҷуфти ӯзбекистонӣ дар финал мағлуб гардида буданд, таслим намуд.

Тоҷибой ИКРОМОВ,
хабарнигори
«Овози тоҷик».

Суратгир: Ҳ. СОЛЕҲОВ.

Хабарҳо аз Сурхондарё

Китоби нав

Нашриёти «Янги аср авлоди» (Тошканд) китоби олимон Бекмурод Қодиров ва Бобоназар Муртазоев—«Адабиёти ҷағониён» (асрҳои X-XI) «Ҷағониён адабиёти (X-XI асрлар»)-ро аз чоп баровард. Китоб дар бораи давлати Ҷағониён, ҳаёти иҷтимоӣ, маданӣ, ҷойгузинии он маълумоти саҳеҳ медиҳад. Китоб инчунин дар бораи адабиёт ва намояндагони он аз қабили Дақиқӣ, Тоҳири Ҷағонӣ, Бадсии Балхӣ маълумот ва аз эҷодиёти онҳо намунаҳо чоп кардааст.

Оташи зангор

Боз як деҳа аз хоҷагии ширкатии «Тоқчиён»-и ноҳияи Сариосиё бо гази табиӣ таъмин карда шуд. Қубурҳои марказии газ ба ду километр ва лӯлаҳои газ дар дохили хоҷагӣ ба якуним километр хобонда шуданд. Барои ин аз буҷаи маҳаллӣ 44 миллион сӯм масраф гардид. Ҳоло дар ноҳияи Сариосиё қариб 15 ҳазор хонадон ё худ 73 ҳазор аҳолии ин мавзеъ аз гази табиӣ баҳра мебардоранд.

Мумварақ

Дар ноҳияи Сариосиё боз як коргоҳи нав ба фаъолият шурӯъ кард. Мутахассисони маҳаллӣ бо ҳамкории коршиносони ноҳияи Попи вилояти Намангон истеҳсоли рубероид (мумварақ)-ро ба роҳ андохтанд.

Корхона ҳар рӯз 50 бастаи ин маҳсулотро тайёр намуда, мушкили корхонаҳои сохтмон ва аҳолии маҳаллиро осон менамояд.

Нуралии РАҶАБ,
паёмнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Сурхондарё.

Овози тоҷик
МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир
Шерпӯлод ВАКИЛОВ
Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.
Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабандӣ шуд.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи дуинтервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.
Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст.
Тартиби номнависшуда № 16. Г - 936
Адади нашр 1100. 1 2 3 4 5 6

Ҳисоби сурати мо дар бонк: Ҳ/С 20212000800101767001, МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.
Муҳаррири навбатдор: **Т. ТӮХТАЕВ.**
Мусаҳҳеҳон: Ҳ. Камолиддинова, Ф. Дониёрова.
Саҳифабанд: Х. Тӯхтаева.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ (тел./факс): 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.
Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ». Нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.